

**MAHARASHTRA
EPITOME OF AGRICULTURE**

1983-84

G. I. P. E.

217

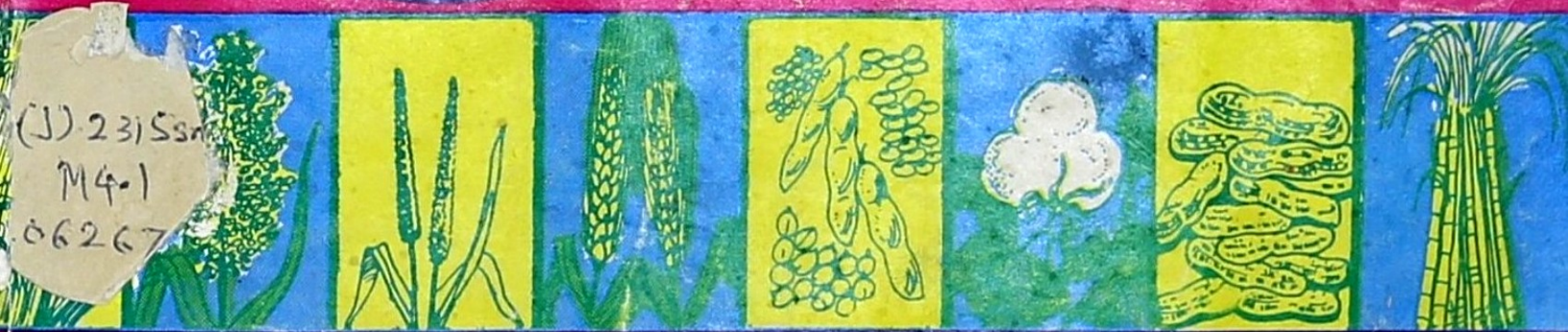

EPITOME

OF AGRICULTURE

IN MAHARASHTRA

1983-84

(J) 231 Ssn
M4-1
06267

कृषिविषयक संक्षिप्त माहिती

१९८३-८४

Epitome of Agriculture
in Maharashtra
1983-84

प्रस्तावना

गेली कित्येक वर्षे कृषि विभाग, महाराष्ट्र राज्य प्रत्येक वर्षी ऋतू व पीक अहवाल प्रसिद्ध करित आहे. या अहवालात जवळजवळ सर्व कृषिविषयक माहिती समाविष्ट केलेली आहे. कृषिविषयक सांख्यिकी माहिती, भारतातील सर्व तुलनात्मक आकडेवारीसह असणारे एखादे अधिक सुटसुटीत पुस्तकाची गरज भासत असे. ही गरज लक्षांत घेऊन ती भागविण्यासाठी सध्याचे 'महाराष्ट्र राज्यातील कृषिविषयक संक्षिप्त माहितीचे' हे पुस्तक प्रसिद्ध करण्यात येत आहे. या पुस्तकांतील माहिती संपूर्ण राज्यासाठी अशी एकत्रितपणे दिली आहे. जिल्हा परिषदा व विविध विभागांचे जिल्हा अधिकारी यांचेकरिता कृषि विभागाची सांख्यिकीविषयक सर्वसाधारण जिल्हावार माहिती असलेले एक पुस्तक त्यांचे उपयोगासाठी या पाठोपाठ प्रसिद्ध करण्यात येत आहे. मी आशा करतो की हे सुटसुटीत पुस्तक उपयुक्त ठरेल.

मंत्रालय विस्तार,
मुंबई-४०० ०३२. }
१२ ऑगस्ट १९८३.

डॉ. व्ही. वेंकटेशन,
सचिव (कृषि),
कृषि व सहकार विभाग.

PREFACE

The Department of Agriculture, Maharashtra State, has for a long time been publishing, every year, the Season and Crop Report. This Report gives data pertaining to almost all aspects of agriculture in the State. The necessity for a more handy volume giving statistical information relating to agriculture, along with comparative all-India figures has been keenly felt. In response to this need, the present ' Epitome of Agriculture in Maharashtra ' is being published. The information in this volume is aggregated for the State as a whole. This will be followed by a sequel containing districtwise information, for the use of Zilla Parishads and district officers of the various Departments. I hope this handy volume will be found useful.

Mantralaya Annexe, }
Bombay-400 032. }
12th August 1983. }

Dr. V. Venkatesan,
Secretary to the Government (Agriculture),
Agriculture and Co-operation Department.

अनुक्रमणिका

अ. नं.	तपशील	पृष्ठ
१	महाराष्ट्रातील भूमि उपयोग वर्गीकरण (नकाशासहीत)	१३
२	सन १९७७-७८ चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भौगोलिक क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व एकूण क्षेत्र आणि दुसोटा क्षेत्र.	१८
३	वह्तिती खातेदारांची संख्या व वह्तितीचे क्षेत्र-महाराष्ट्र राज्य (कृषि गणना १९७६-७७) (नकाशासहीत)	२४
४	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या प्रकारांसाठी उपयोगात आणलेल्या विहिरींची संख्या (नकाशासहीत)	२६
५	महाराष्ट्र राज्यातील जलसिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र व एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८०-८१	२८
६	महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२	३२
७	भारतातील परिस्थितीशी तुलना करता महाराष्ट्रातील रासायनिक खतांचा वापर (नकाशासहीत)	३७
८	महाराष्ट्रातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९५१-५२ ते १९५९-६०	४०
९	महाराष्ट्रातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९५१-५२ ते १९५९-६०	४२
१०	महाराष्ट्रातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९५१-५२ ते १९५९-६०	४४

CONTENTS

Sr. No.	Particulars	Page
1	Land use classification of Maharashtra (with chart)	13
2	Districtwise Geographical area and net and gross irrigated and total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1977-78.	18
3	Number and Area of Operational holdings Maharashtra State 1976-77 Agricultural Census .. (with chart)	24
4	Number of wells used for different purposes in Maharashtra State (with chart)	26
5	Net area irrigated by different Sources and gross area irrigated in Maharashtra State from 1960-61 to 1980-81.	28
6	Irrigated area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82 ..	32
7	Fertiliser consumption in Maharashtra as compared to India (with chart)	37
8	<i>Area of principal crops</i> in Maharashtra 1951-52 to 1959-60	40
9	<i>Production of principal crops</i> in Maharashtra 1951-52 to 1959-60	42
10	<i>Average yield of principal crops</i> in Maharashtra 1951-52 to 1959-60	44

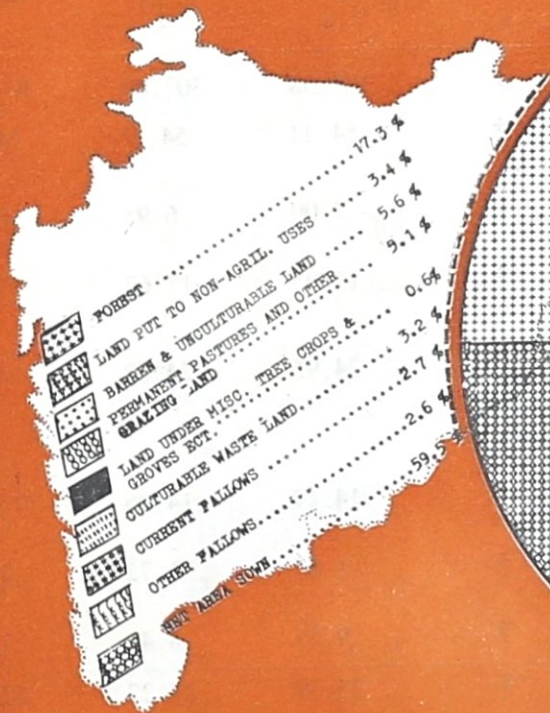
अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ
११	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२	४६
१२	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते १९८१-८२	५८
१३	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९६०-६१ ते १९८१-८२.. .. .	७०
१४	तांदुळाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	७८
१५	खरीप ज्वारीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	८२
१६	रबी ज्वारीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	८४
१७	बाजरीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	८६
१८	गव्हाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	८८
१९	एकूण तृण धान्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन (नकाशासहीत)	९१
२०	तुरीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	९४
२१	हरभऱ्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	९६
२२	एकूण कडधान्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन (नकाशासहीत)	९९
२३	एकूण अन्नधान्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन (नकाशासहीत)	१०३

Sr. No.	Particulars	Page
11	<i>Area under principal crops</i> in Maharashtra State 1960-61 to 1981-82	46
12	<i>Production of principal crops</i> in Maharashtra State 1960-61 to 1981-82	58
13	<i>Average yield of principal crops</i> in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82	70
14	Area, average yield and production of <i>Rice</i>	78
15	Area, average yield and production of <i>Kh. Jowar</i>	82
16	Area, average yield and production of <i>Rabi Jowar</i>	84
17	Area, average yield and production of <i>Bajra</i>	86
18	Area, average yield and production of <i>Wheat</i>	88
19	Area, average yield and production of <i>total cereals</i> (with chart)	91
20	Area, average yield and production of <i>Tur</i>	94
21	Area, average yield and production of <i>Gram</i>	96
22	Area, average yield and production of <i>total Pulses</i> (with chart)	99
23	Area, average yield and production of <i>total foodgrains</i> (with chart)	103

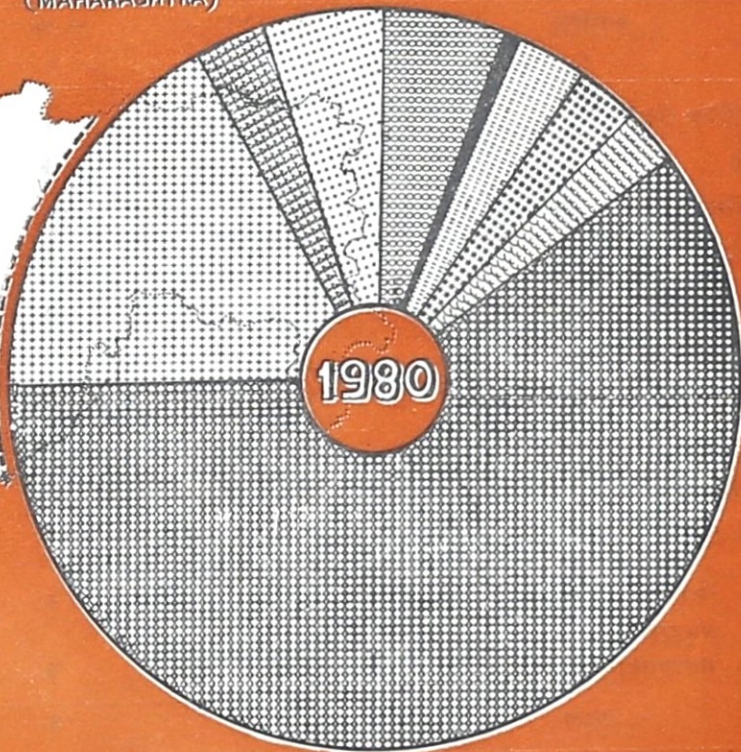
अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ
२४	कापसाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	१०६
२५	उसाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	१०८
२६	भुईमुगाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	११०
२७	तीळ, जवस, करडई व सूर्यफुलांचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	११२
२८	एकूण तेलबियांचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन (नकाशासहीत)	११७
२९	महाराष्ट्रातील संकरीत आणि अधिक उत्पन्न देणाऱ्या जातींची व्याप्ती	१२०
३०	महाराष्ट्रातील प्रमुख फळे आणि भाजीपाला क्षेत्र	१२२
३१	महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या क्षेत्राचा एकमेकांशी तुलनात्मक निर्देशांक	१२६
३२	महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या उत्पादनाचा एकमेकांशी तुलनात्मक निर्देशांक	१३४
३३	महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या सरासरी उत्पन्नाचा एकमेकांशी तुलनात्मक निर्देशांक	१४२
३४	महाराष्ट्रातील यंत्रसामग्री व हत्यारें	१५०
३५	मृद संधारण कार्यक्रम-वर्षानिहाय साध्य (नकाशासहीत)	१५२
३६	आयाकट विकासाचा भूविकास कार्यक्रम-वर्षानिहाय साध्य (नकाशासहीत)	१५४

Sr. No.	Particulars	Page
24	Area, average yield and production of <i>cotton</i>	106
25	Area, average yield and production of <i>Sugarcane</i>	108
26	Area, average yield and production of <i>Groundnut</i>	110
27	Area, average yield and production of <i>Sesamum, Linseed, Safflower, Sunflower</i>	112
28	Area, average yield and production of <i>total Oilseeds</i> (with chart)	117
29	Coverage under Hybrid and High yielding varieties in Maharashtra	120
30	Area under major <i>fruits and Vegetables</i> in Maharashtra	122
31	Comparative Index number of <i>area</i> in Maharashtra vis-a-vis All India	126
32	Comparative Index number of <i>production</i> in M. S. vis-a-vis All India	134
33	Comparative Index number of <i>average yield</i> in M. S. vis-a-vis All India	142
34	Machinery and implements in Maharashtra	150
35	Soil conservation Programme—yearwise Achievement (with chart)	152
36	Land Development Programme under Ayacut Development—yearwise Achievement (with chart)	154

LAND USE (MAHARASHTRA)

FOREST	17.3 %
LAND PUT TO NON-AGRI. USES	3.4 %
BARREN & UNCULTURABLE LAND	5.6 %
PERMANENT PASTURES AND OTHER GRAZING LAND	9.1 %
LAND UNDER MISC. TREE CROPS & GROVES ETC.	0.6 %
CULTURABLE WASTE LAND	3.2 %
CURRENT FALLOWS	2.7 %
OTHER FALLOWS	2.6 %
NET AREA SOWN	59.5 %

१. महाराष्ट्रातील भूमि उपयोग वर्गीकरण

(प्रमाण : लाख हेक्टरसं)

तपशील 1	1951-52 2	55-56 3	60-61 4	65-66 5	68-69 6
१ भौगोलिक क्षेत्र ..	†	†	307.58	307.69	307.68
२ जंगले ..	†	†	54.11	54.17	54.19
३ पेरणीसाठी उपलब्ध नमलेले—					
(अ) विंगर शेती उपयोगाकरिता आणलेले क्षेत्र.	†	†	7.00	6.95	6.91
(व) ओसाड जमीन व मशागतीम अयोग्य क्षेत्र.	†	†	17.95	17.67	17.80
एकूण अ + व ..	†	†	24.95	24.62	24.71
४ पडीत जमीन सोडून इतर मशागतीम अयोग्य क्षेत्र—					
(अ) कायमची कुरणे व चराऊ कुरणे	†	†	14.14	14.06	13.80
(व) किरकोळ झाडे, झुडुपे यांच्या समूहाखालील क्षेत्र.	†	†	1.85	1.72	1.93
(क) मशागतयोग्य पडीत जमीन ..	†	†	9.33	8.49	7.17
एकूण ..	†	†	25.59	24.27	22.90

† = उपलब्ध नाही.

1. Land Use Classification of Maharashtra

(Unit in lakh ha.)

73-74 7	77-78 8	78-79 9	79-80 10	80-81 11	Particulars
307.58	307.58	307.58	307.58	307.58	1 Geographical Area
53.67	53.18	53.26	53.00	53.09	2 Forests
9.13	10.00	10.26	10.21	10.32	3 Not available for cultivation— (A) Land put to non-agril. uses.
17.60	17.38	17.40	17.34	17.33	(B) Barren and unculturable land.
26.73	27.38	27.66	27.55	27.65	Total A + B
16.23	15.81	15.69	15.61	15.75	4 Other uncultivated Land excluding fallow land-- (A) Permanent pastures and grazing land.
1.96	1.93	2.10	1.91	1.86	(B) Land under misc. tree crops and groves.
10.92	10.06	9.95	10.01	9.93	(C) Culturable waste land.
29.11	27.80	27.74	27.53	27.54	Total

† = Not available.

१. महाराष्ट्रातील भूमि उपयोग वर्गीकरण—समाप्त

(प्रमाण : लाख हेक्टरस)

तपशील 1	1951-52 2	55-56 3	60-61 4	65-66 5	68-69 6
५ पडीत जमिनी—					
(अ) चालू पड ..	†	†	11.96	11.34	11.02
(व) इतर पड ..	†	†	12.18	11.96	11.19
एकूण ..	†	†	24.14	23.30	22.21
६ पिकाखालील क्षेत्र—					
(अ) निव्वळ पेरणी क्षेत्र ..	†	†	178.79	181.33	183.67
(व) दुमोटा क्षेत्र ..	†	†	9.44	8.39	10.00
पिकाखालील एकूण क्षेत्र ..	†	†	188.23	189.72	193.67
७ ओलित क्षेत्र—					
निव्वळ ओलिताचे क्षेत्र ..	†	†	10.72	12.06	13.74
एकूण ओलिताचे क्षेत्र ..	†	†	12.20	13.88	15.57

1. Land Use Classification of Maharashtra—*Concl'd.*

(Unit in lakh ha.)

73-74 7	77-78 8	78-79 9	79-80 10	80-81 11	Particulars
7.60	8.42	7.79	8.34	8.29	5 Fallow Lands— (A) Current fallows
7.23	8.54	8.65	8.42	8.02	(B) Other fallows
14.83	16.96	16.44	16.76	16.31	Total
183.24	182.26	182.48	182.74	182.99	6 Cropped area— (A) Net area sown
11.62	16.03	16.66	17.17	18.34	(B) Area sown more than once
194.86	198.29	199.14	199.91	201.33	Total cropped area
14.72	18.91	19.26	19.58	19.79	7 Irrigated Area— Net area irrigated
17.64	23.58	24.04	24.42	25.16	Gross area irrigated

† Not available.

२. सन १९७७-७८ चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भौगोलिक क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व एकूण क्षेत्र व दुसोटा क्षेत्र

(क्षेत्र '०००' हेक्टरमध्ये)

तपशील 1	बृहन्मुंबई Gr. Bombay 2	ठाणे Thane 3	रायगड Raigad 4	रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग Ratnagiri & Sindhudurg 5	कोकण विभाग Konkan Dn. 6
१ भौगोलिक क्षेत्र ..	38	934	687	1279	2938
२ निव्वळ पिकांखालील क्षेत्र—					
एकूण ..	7	267	195	357	826 (28 %)
बागाईत ..	1	7	8	16	32
३ निव्वळ बागाईत क्षेत्राची एकूण निव्वळ पिकांखालील क्षेत्राशी टक्केवारी ..	1	3	4	4	4
४ एकूण पिकांखालील क्षेत्र—					
एकूण ..	7	276	208	370	861 (29 %)
बागाईत ..	1	8	8	17	34
५ एकूण बागाईत क्षेत्राची एकूण पिकांखालील क्षेत्राशी टक्केवारी ..	1	3	4	5	4
६ दुसोटा क्षेत्र—					
एकूण ..	..	9	13	13	35
बागाईत ..	..	1	..	1	2

2. Districtwise Geographical area, net and gross irrigated and total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1977-78

(Area in '000 ' ha.)

नाशिक Nashik 7	धुळे Dhule 8	जळगाव Jalgaon 9	नाशिक विभाग Nasik Dn. 10	Particulars
1563	1438	1164	4165	1 Geographical area
883	702	810	2395 (58%)	2 Net cropped area— Total
104	65	92	261	Irrigated
13	9	11	11	3 % Net irrigated area to net cropped area %
946	784	924	2654 (64%)	4 Grossed cropped area— Total
141	87	120	348	Irrigated
15	11	13	13	5 % Gross irrigated area to total cropped area %
63	82	114	259	6 Area cropped more than once— Total
37	22	28	87	Irrigated

Note.— Figures in brackets in Sr. Nos. 2 and 4 are the percentages to Geographical area.

२. सन १९७७-७८ चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भौगोलिक क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व
एकूण क्षेत्र व दुसोटा क्षेत्र—चालू

(क्षेत्र '०००' हेक्टरमध्ये)

तपशील	अहमदनगर Ahmadnagar 11	पुणे Pune 12	सोलापूर Solapur 13	पुणे विभाग Pune Dn. 14	सांगली Sangli 15	सातारा Satara 16	कोल्हापूर Kolhapur 17	कोल्हापूर विभाग Kolhapur Dn. 18
१ भौगोलिक क्षेत्र	.. 1702	1562	1501	4765	861	1058	818	2737
२ निव्वळ पिकांदातील क्षेत्र—								
एकूण	.. 1237	1004	1123	3364	607	566	423	1596(58%)
बागाईत	.. 212	140	125	477	80	93	59	232
३ निव्वळ बागाईत क्षेत्राची एकूण निव्वळ पिकांदातील क्षेत्राशी टक्केवारी	.. 17	14	11	14	13	16	14	15
४ एकूण पिकांदातील क्षेत्र—								
एकूण	.. 1394	1131	1202	3727	660	643	439	1742(64%)
बागाईत	.. 286	186	159	631	107	118	67	292
५ एकूण बागाईत क्षेत्राची एकूण पिकांदातील क्षेत्राशी टक्केवारी	.. 21	16	13	17	16	18	15	17
६ दुसोटा क्षेत्र—								
एकूण	.. 157	127	79	363	53	77	16	146
बागाईत	.. 74	46	34	154	27	25	8	60

2. Districtwise Geographical area, net and gross irrigated and total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1977-78—Contd.

(Area in '000' ha.)

औरंगाबाद व जालना Aurangabad & Jalna 19	परभणी Parabhani 20	बीड Beed 21	नांदेड Nanded 22	उस्मानाबाद व लातूर Osmanabad & Latur 23	औरंगाबाद विभाग Aurangabad Dn. 24	Particulars
1627	1250	1117	1033	1403	6430	1 Geographical area
						2 Net cropped area—
1253	999	807	742	1122	4923 (77%)	Total
141	58	95	35	139	468	Irrigated
11	6	12	5	12	10	3 % Net irrigated area to net cropped area %
						4 Gross cropped area—
1357	1107	834	794	1248	5340 (83%)	Total
169	72	111	45	170	567	Irrigated
12	6	13	6	14	11	5 % Gross irrigated area to total cropped area %
						6 Area cropped more than once—
104	108	27	52	126	417	Total
28	14	16	10	31	99	Irrigated

Note.— Figures in brackets in Sr. Nos. 2 and 4 are the percentages to Geographical area.

२. सन १९७७-७८ चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भौगोलिक क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व एकूण क्षेत्र व दुसोटा क्षेत्र—समाप्त

(क्षेत्र '०००' हेक्टरमध्ये)

तपशील	बुलढाणा Buldhana	अकोला Akola	अमरावती Amravati	यवतमाळ Yavatmal	अमरावती विभाग Amravati Division
	25	26	27	28	29
१ भौगोलिक क्षेत्र ..	967	1056	1222	1352	4597
२ निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र—					
एकूण ..	680	824	726	847	3077(67%)
बागाईत ..	25	19	29	21	94
३ निव्वळ बागाईत क्षेत्राची एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी ..	4	2	4	2	3
४ एकूण पिकाखालील क्षेत्र—					
एकूण ..	742	873	748	866	3229(70%)
बागाईत ..	31	23	37	25	116
५ एकूण बागाईत क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी ..	4	3	5	3	4
६ दुसोटा क्षेत्र—					
एकूण ..	62	49	22	19	152
बागाईत ..	6	4	8	4	22

2. Districtwise Geographical area, net and gross irrigated and total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1977-78—Concl'd.

(Area in '000' ha.)

वर्धा Wardha	नागपूर Nagpur	भंडारा Bhandara	चंद्रपूर व गडचिरोली Chandrapur and Gadchiroli	नागपूर विभाग Nagpur Division	महाराष्ट्र राज्य Maharashtra State	Particulars
30	31	32	33	34	35	
629	986	928	2583	5126	30758	1 Geographical area
						2 Net cropped area—
438	558	386	663	2045 (40%)	18226 (59%)	Total
32	48	130	117	327	1891	Irrigated
7	9	34	18	16	10	3 % Net irrigated area to net cropped area
						4 Gross cropped area—
458	586	511	721	2276 (44%)	19829 (64%)	Total
36	59	147	127	369	2357	Irrigated
8	10	29	18	16	12	5 % Gross irrigated area to total cropped area %
						6 Area cropped more than once—
20	28	125	58	231	1603	Total
4	11	17	10	42	466	Irrigated

Note.— Figures in brackets in Sr. Nos. 2 and 4 are the percentages to Geographical area.

LAND HOLDINGS

AGRI. CENSUS 1976-77
(MAHARASHTRA)

LAKH

70
60
50
40
30
20
10
0

NUMBER OF HOLDINGS

AREA IN HECTARE

BELOW-1

1-2

2-3

3-4

4-5

5-10

10-20

ABOVE-20

SIZE IN HECTARE

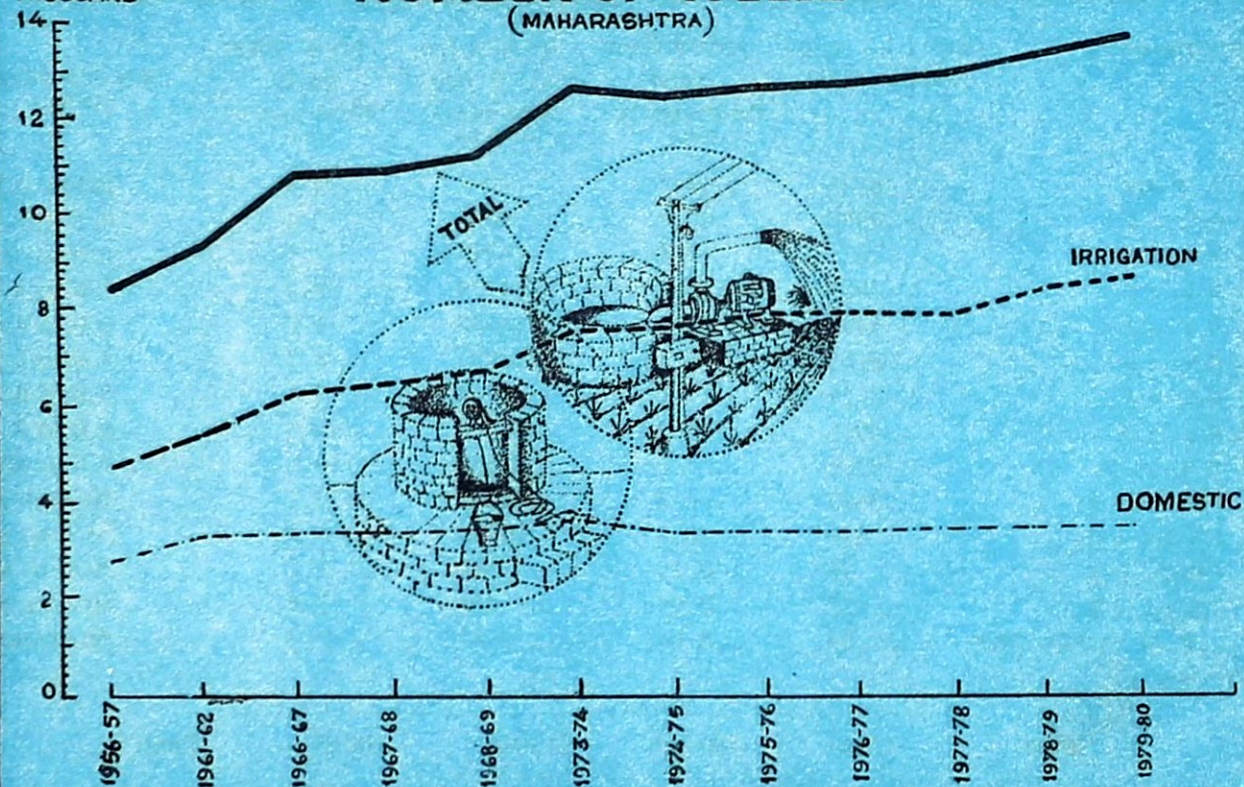
३. वहिती खातेदारांची संख्या व वहितीचे क्षेत्र-महाराष्ट्र राज्य, (कृषि गणना १९७६-७७)

3. Number and Area of Operational holdings, Maharashtra State (1976-77 Agricultural Census)

आकारमान गट	संख्या ('००' मध्ये) Number in '00'	एकूणाचे शेकडा प्रमाण Percentages to total	मालकीचे क्षेत्र ('००' हे. मध्ये) Area owned in '00'ha.	एकूणाचे शेकडा प्रमाण Percentages to total	Size of holdings (in ha.)
०.५ हे. चे आत	8125	14.1	1987	0.9	Below 0.5
०.५ ते १.० हे.	6930	12.1	5075	2.4	0.5 to 1.0
१.० ते २.० हे.	11421	19.8	16756	7.9	1.0 to 2.0
२.० ते ३.० हे.	7902	13.7	19329	9.2	2.0 to 3.0
३.० ते ४.० हे.	5493	9.5	18999	9.0	3.0 to 4.0
४.० ते ५.० हे.	4105	7.1	18297	8.7	4.0 to 5.0
५.० ते ६.० हे.	3121	5.4	15764	7.5	5.0 to 6.0
६.० ते ७.५ हे.	3065	5.3	21766	10.3	6.0 to 7.5
७.५ ते १०.० हे.	3226	5.6	27551	13.1	7.5 to 10.0
१०.० ते २०.० हे.	3693	6.4	48931	23.2	10.0 to 20.0
२०.० ते ३०.० हे.	440	0.8	10290	4.9	20.0 to 30.0
३०.० ते ४०.० हे.	76	0.13	2590	1.2	30.0 to 40.0
४०.० ते ५०.० हे.	22	0.03	968	0.4	40.0 to 50.0
५०.० हे. व त्यापेक्षा जास्त	24	0.04	2745	1.3	50.0 and above
असणारे क्षेत्र.					
एकूण	57643	100.00	211048	100.0	Total

NUMBER OF WELLS (MAHARASHTRA)

THOUSAND

४. महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या प्रकारांसाठी उपयोगात आणलेल्या विहिरींची संख्या

4. Number of wells used for different purposes in Maharashtra State

अ. क्र.	वर्ष	एकूण बागायती विहिरी No. of Irrigation wells in '000'	चालू वर्षाच्या वाढीव क्षेत्राची मागील वर्षाशी टक्केवारी % increase over previous year	घरगुती विहिरींची संख्या '०००' Domestic wells in -000'	वापरात नसलेल्या विहिरी '०००' Abandoned wells in '000'	एकूण विहिरी Total wells	Year	Sr. No.
१	१९५६-५७	466	..	264	104	834	1956-57	1
२	१९६१-६२	557	19.5	322	105	984	1961-62	2
३	१९६६-६७	624	12.0	326	119	1069	1966-67	3
४	१९६७-६८	642	2.9	327	115	1084	1967-68	4
५	१९६८-६९	665	3.6	332	118	1115	1968-69	5
६	१९७३-७४	753	13.2	358	137	1248	1973-74	6
७	१९७४-७५	764	1.5	333	137	1234	1974-75	7
८	१९७५-७६	779	2.0	336	136	1251	1975-76	8
९	१९७६-७७	785	0.8	339	137	1261	1976-77	9
१०	१९७७-७८	804	2.4	342	137	1283	1977-78	10
११	१९७८-७९	840	4.5	345	138	1323	1978-79	11
१२	१९७९-८०	869	3.5	347	138	1354	1979-80	12

५. महाराष्ट्र राज्यातील जलसिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र व एकूण बागाईत क्षेत्र
१९६०-६१ ते १९८०-८१

(आकडे '००' हेक्टरात)

तपशील	१९६०-६१ 1960-61	६१-६२ 61-62	६२-६३ 62-63	६३-६४ 63-64	६४-६५ 64-65	६५-६६ 65-66
1	2	3	4	5	6	7
निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र--						
१ विहिरी व्यतिरिक्त इतर साधनांनी भिजणारे क्षेत्र	4769	4704	4942	4996	5080	4956
२ विहिरी	5953	6108	6315	6506	6826	7107
३ एकूण निव्वळ बागाईत क्षेत्र	10722	10812	11257	11502	11906	12063
४ दुवार बागाईत क्षेत्र	1476	1524	1525	1636	1733	1817
५ एकूण बागाईत क्षेत्र	12198	12336	12782	13138	13639	13880

**5. Net area irrigated by different Sources and gross area irrigated in Maharashtra State
from 1960-61 to 1980-81**

(Figures in '00' ha.)

६६-६७ 66-67 8	६७-६८ 67-68 9	६८-६९ 68-69 10	६९-७० 69-70 11	७०-७१ 70-71 12	७१-७२ 71-72 13	Particulars
						Net area irrigated by different sources—
5090	5541	5781	6101	5790	5765	1 Surface irrigation
6982	7210	7964	8211	7679	7707	2 Well irrigation
12072	12751	13745	14312	13469	13672	3 Total net area irrigated
1961	2011	1823	1970	2234	2544	4 Area irrigated more than once
14133	14762	15548	16232	15703	16216	5 Gross irrigated area

५. महाराष्ट्र राज्यातील जलसिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र व एकूण बागाईत क्षेत्र
१९६०-६१ ते १९८०-८१—समाप्त

(आकडे '००' हेक्टरात)

तपशील	१९७२-७३	७३-७४	७४-७५	७५-७६	७६-७७
1	1972-73	73-74	74-75	75-76	76-77
	14	15	16	17	18

निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे
निव्वळ बागाईत क्षेत्र—

१ विहिरी व्यतिरिक्त इतर साधनांनी भिजणारे क्षेत्र	.. 5629	6318	6763	7173	7413
२ विहिरी	.. 7133	8399	9358	10842	10919
३ एकूण निव्वळ बागाईत क्षेत्र	.. 12762	14717	16121	18015	18332
४ दुबार बागाईत क्षेत्र	.. 1913	2921	3207	3692	4088
५ एकूण बागाईत क्षेत्र	.. 14675	17638	19328	21707	22420

टीप. — सन १९७९-८० आणि १९८०-८१ चे आकडे अंतिम अंदाजावर आहेत.

**5. Net area irrigated by different Sources and gross area irrigated in Maharashtra State
from 1960-61 to 1980-81—Concl'd.**

(Figures in '00' ha.)

७७-७८ 77-78 19	७८-७९ 78-79 20	७९-८० 79-80 21	८०-८१ 80-81 22	Particulars
				Net area irrigated by different sources—
8093	8299	8380	8410	1 Surface irrigation
10822	10967	11200	11380	2 Well irrigation
18915	19266	19580	19790	3 Total net area irrigated
4661	4779	4840	5370	4 Area irrigated more than once
23576	24045	24420	25160	5 Gross irrigated area

Note. — Figures for the years 1979-80 and 1980-81 are provisional.

६. महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२

(क्षेत्र "००" हेक्टरात)

बागाईत क्षेत्र Irrigated area											
वर्षे Years											
पिके	१९६०-६१	६१-६२	६२-६३	६३-६४	६४-६५	६५-६६	६६-६७	६७-६८	६८-६९	६९-७०	७०-७१
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
तांदूळ	2,724	2,660	2,809	2,842	2,874	2,489	2,897	3,000	3,075	3,137	3,138
गहू	1,386	1,413	1,414	1,444	1,586	2,050	2,110	2,214	2,349	2,629	2,753
खरीप ज्वारी	77	91	122	104	101	102	103	175	229	217	207
रबी ज्वारी	2,581	2,731	2,829	3,019	3,023	3,059	2,840	2,840	2,780	2,675	2,395
वाजरी	327	337	325	314	356	276	450	420	493	512	594
मका	97	109	110	111	126	176	185	180	188	206	165
इतर तृणधान्ये	28	25	36	34	16	17	17	11	62	66	29
एकूण तृणधान्ये	7,220	7,366	7,645	7,868	8,082	8,169	8,602	8,840	9,176	9,442	9,281
तूर	40	41	30	34	64	27	32	31	20	30	8
हरभरा	378	363	327	350	388	442	387	478	536	498	462
इतर कडधान्ये	24	35	40	53	45	44	47	27	91	130	40
एकूण कडधान्ये	442	439	397	437	497	513	466	536	647	658	510
एकूण अन्नधान्ये	7,662	7,805	8,042	8,305	8,579	8,682	9,068	9,376	9,823	10,100	9,791

* उन्हाळी ज्वारीचा समावेश आहे.

6. Irrigated area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82

(Area in '00' hectares)

बागाईत क्षेत्र Irrigated area											
वर्षे Years											Crops
१९७१-७२ 1971-72 13	७२-७३ 72-73 14	७३-७४ 73-74 15	७४-७५ 74-75 16	७५-७६ 75-76 17	७६-७७ 76-77 18	७७-७८ 77-78 19	७८-७९ 78-79 20	७९-८० 79-80 21	८०-८१ 80-81 22	८१-८२ 81-82 23	
3,193	3,452	3,401	3,494	3,824	3,767	3,781	3,933	3,910	4,120	4,090	
2,986	2,483	3,362	3,709	4,904	5,198	5,404	5,588	5,820	5,770	6,120	Wheat
184	222	258	248	403	562	864	794	470	380	380	Kharif Jowar
2,819	1,865	2,869	3,472	3,916*	3,802	3,873	3,902	3,410	3,370	3,500	Rabi Jowar
310	436	754	680	634	678	747	664	580	520	570	Bajri
180	158	274	240	279	282	297	303	670	550	610	Maize
35	12	40	24	28	27	39	25				Other cereals
9,707	8,628	10,958	11,867	13,988	14,316	15,005	15,209	14,860	14,710	15,270	Total cereals
8	11	14	20	26	24	20	24	60	50	—	Tur
561	419	540	612	678	676	729	732	790	850	1,050	Gram
49	32	45	44	30	72	88	74	—	—	—	Other pulses
618	462	599	676	734	772	837	830	850	900	1,050	Total pulses
10,325	9,090	11,557	12,543	14,722	15,088	15,842	16,039	15,710	15,610	16,320	Total foodgrains

* Including Summer Jowar.

Note,—Figures for the years 1980-81 and 1981-82 are provisional.

६. महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२—समाप्त

(क्षेत्र " ०० " हेक्टरात)

बागाईत क्षेत्र Irrigated area											
वर्षे Years											
पिके	१९६०-६१	६१-६२	६२-६३	६३-६४	६४-६५	६५-६६	६६-६७	६७-६८	६८-६९	६९-७०	७०-७१
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ऊस	.. 1,552	1,541	1,351	1,369	1,587	1,709	1,560	1,582	2,013	2,218	2,039
कपाशी	.. 360	419	660	730	652	472	435	574	659	663	726
भुईमूग	.. 130	162	103	111	164	259	119	148	161	171	213
हळद	.. 82	74	83	85	87	88	89	89	87	96	101
बटाटे	.. 117	95	90	118	106	83	67	71	93	79	81
मिरची	.. 635	658	679	743	752	711	734	756	679	697	593
तंबाखू	.. 17	15	15	13	12	11	8	8	7	8	7
इतर पिके	.. 1,643	1,566	1,758	1,664	1,700	1,865	2,053	2,158	2,046	2,200	2,152
एकूण बागाईत क्षेत्र ..	12,198	12,335	12,781	13,138	13,639	13,880	14,133	14,762	15,568	16,232	15,703

6. Irrigated area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—Concl'd.

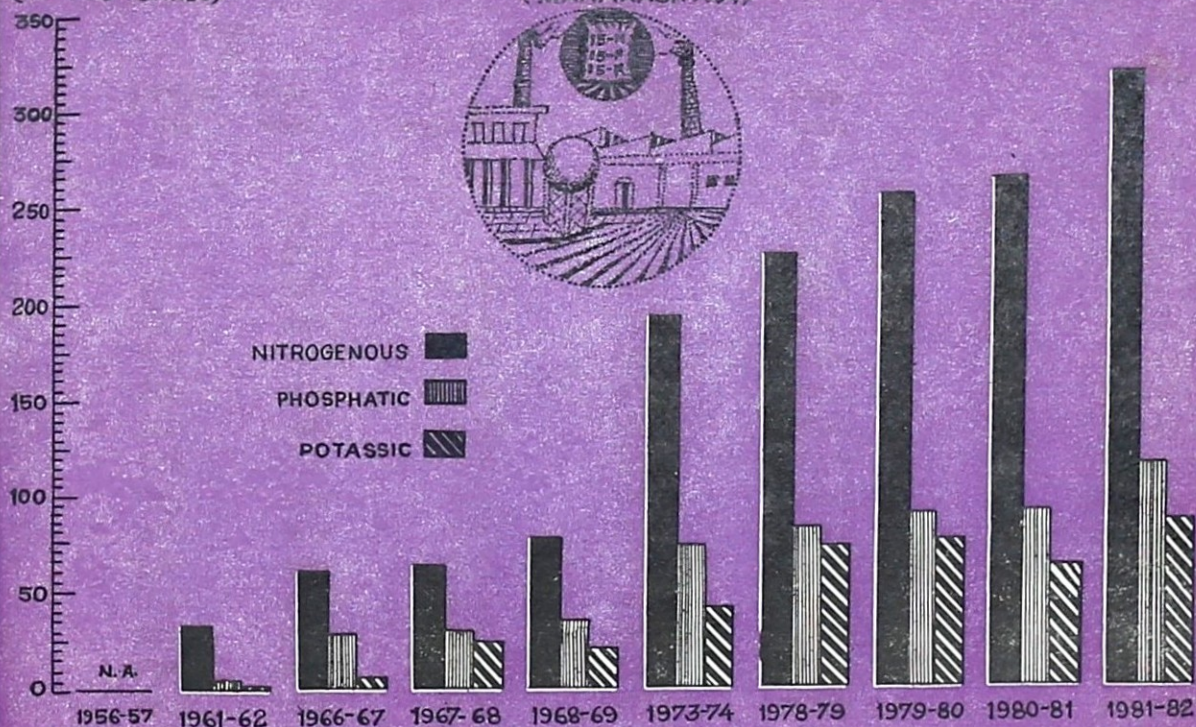
(Area in '00' hectares)

बागाईत क्षेत्र Irrigated area											
वर्ष Years											
१९७१-७२ 1971-72 13	७२-७३ 72-73 14	७३-७४ 73-74 15	७४-७५ 74-75 16	७५-७६ 75-76 17	७६-७७ 76-77 18	७७-७८ 77-78 19	७८-७९ 78-79 20	७९-८० 79-80 21	८०-८१ 80-81 22	८१-८२ 81-82 23	Crops
1,935	2,055	2,145	2,475	2,678	2,979	3,195	3,127	2,740	3,170	3,660	Sugarcane
748	603	566	761	670	648	710	911	1,410	1,500	1,410	Cotton
223	225	178	210	273	332	350	408	230	270	310	Groundnut
107	80	105	92	80	58	56	63	4,330	4,610	5,160	Turmeric
94	78	80	94	100	101	97	106				Potato
633	506	583	569	559	630	638	593				Chillies
6	6	4	10	10	8	13	15				Tobacco
2,145	2,032	2,420	2,574	2,615	2,576	2,675	2,783				Other crops
16,216	14,675	17,638	19,328	21,707	22,420	23,576	24,045	24,420	25,160	26,860	Total irrigated area

Note. — Figures for the years 1980-81 and 1981-82 are provisional.

FERTILIZER CONSUMPTION (MAHARASHTRA)

(IN '000 TONNES)

७. भारतातील परिस्थितीशी तुलना करता महाराष्ट्रातील रासायनिक खतांचा वापर

(आंकडे '००' मे. ट. मध्ये)

वर्ष	नत्र N			स्फुरद P		
	भारत India	महाराष्ट्र Mah.	% to All India	भारत India	महाराष्ट्र Mah.	% to All India
1	2	3	4	5	6	7
१९५१-५२	587	..	..	69	..	..
१९५६-५७	1231	..	..	159	..	..
१९६१-६२	2498	327	13.1	605	53	8.8
१९६६-६७	7378	607	8.2	2486	287	11.5
१९६७-६८	10343	640	6.2	3348	312	9.3
१९६८-६९	12086	776	6.4	3821	350	9.2
१९७३-७४	18290	1981	10.8	6497	725	11.2
१९७४-७५	17657	1593	9.0	4715	611	12.9
१९७५-७६	21486	1680	7.8	4668	360	7.7
१९७६-७७	24569	2010	8.2	6349	710	11.2
१९७७-७८	29130	2279	7.8	8666	712	8.2
१९७८-७९	34195	2260	6.6	11060	810	7.3
१९७९-८०	34981	2590	7.4	11509	900	7.8
१९८०-८१	36781	2665	7.2	12136	913	7.5
१९८१-८२	40690	3238	8.0	13220	1183	8.9

7. Fertiliser consumption in Maharashtra as compared to India

(Figures in '00' M. T.)

पालाश K			नत्र + स्फुरद + पालाश N + P + K			Year
भारत India 8	महाराष्ट्र Mah. 9	% to All India 10	भारत India 11	महाराष्ट्र Mah. 12	% to All India 13	
..	..	..	656	..	..	1951-52
148	..	..	1537	..	..	1956-57
280	18	6.4	3383	398	11.8	1961-62
1142	72	6.3	11006	966	8.8	1966-67
1696	232	13.7	15390	1184	7.7	1967-68
1700	208	12.2	17607	1333	7.6	1968-69
3598	411	11.4	28386	3117	10.9	1973-74
3361	829	24.6	25733	3033	11.8	1974-75
2783	530	19.0	28937	2570	8.9	1975-76
3192	440	13.8	34109	3160	9.3	1976-77
5062	610	12.1	42858	3601	8.4	1977-78
5915	710	12.0	51169	3800	7.4	1978-79
6064	730	12.0	52554	4220	8.0	1979-80
6239	644	10.3	55156	4223	7.7	1980-81
6760	870	12.8	60670	5291	9.1	1981-82

८. महाराष्ट्रातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९५१-५२ ते १९५९-६०

(क्षेत्र '००' हेक्टरमध्ये)

पिके		वर्षे Years			
		१९५१-५२ 1951-52 2	१९५२-५३ 1952-53 3	१९५३-५४ 1953-54 4	१९५४-५५ 1954-55 5
1					
भात	..	11203	11113	11527	11757
गहू	..	6763	6464	7094	8011
खरीप ज्वारी	}	53172	57399	56455	55468
रबी ज्वारी					
वाजरी	..	17818	17528	19865	19624
इतर तृणधान्ये	..	5104	4978	5461	5175
एकूण तृणधान्ये	..	94060	97482	100402	100035
तूर	..	5664	5332	5946	5634
हरभरा	..	4526	3798	3933	4445
इतर कडधान्ये	..	14751	14208	16075	16064
एकूण कडधान्ये	..	24761	23338	25954	26143
एकूण अन्नधान्ये	..	118821	120820	126356	126178
ऊस	..	911	849	752	849
कापूस	..	22813	22978	26199	26301
भुईमूग	..	9393	10028	8395	11037

8. Area of principal crops in Maharashtra 1951-52 to 1959-60

(Area in '00' ha.)

वर्ष Years					Crops
१९५५-५६ 1955-56 6	१९५६-५७ 1956-57 7	१९५७-५८ 1957-58 8	१९५८-५९ 1958-59 9	१९५९-६० 1959-60 10	
11821	12122	12442	12586	12743	Rice
9319	9333	8701	8596	9612	Wheat
	25310	24553	25692	24322	Kharif Jowar
57384	31806	32698	33819	35115	Rabi Jowar
17416	18580	18127	18006	17363	Bajri
4965	5086	5003	4850	4750	Other Cereals
100905	102237	101524	103549	103905	Total Cereals
5600	5541	5566	5647	5340	Tur
4936	4798	4437	4258	4588	Gram
14035	14879	14641	14293	14658	Other Pulses
24571	25218	24644	24198	24586	Total Pulses
125476	127455	126168	127747	128491	Total foodgrains
911	1025	1132	1182	1330	Sugarcane
28353	26205	25433	25668	24921	Cotton
10338	11148	11416	11613	11386	Groundnut

१. महाराष्ट्रातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९५१-५२ ते १९५९-६०

(उत्पादन शंभर टनामध्ये)

पिके I	वर्षे Years			
	१९५१-५२ 1951-52 2	१९५२-५३ 1952-53 3	१९५३-५४ 1953-54 4	१९५४-५५ 1954-55 5
भात	9212	9699	11324	11709
गहू	2485	2061	2794	3740
खरीप ज्वारी } रबी ज्वारी }	23136	22323	26496	31406
बाजरी	3947	2608	5408	5139
इतर तृणधान्ये	2387	2476	2854	2932
एकूण तृणधान्ये	41167	39167	48876	54926
तूर	4636	3790	5285	3863
हरभरा	1205	1055	1456	1730
इतर कडधान्ये	3616	2965	4747	4387
एकूण कडधान्ये	9457	7810	11488	9980
एकूण अन्नधान्ये	50624	46977	60364	64906
ऊस	6261	5596	5380	6329
कापूस	11308	8570	11175	10792
भुईमूग	5441	4229	6432	8475

टीप.— (१) उसाचे उत्पादन गुळाचे स्वरूपात.

(२) कापसाचे उत्पादन लिटमध्ये अमून प्रत्येकी १८० किलोच्या १०० गाठीच्या प्रमाणात आहे.

9. Production of principal crops in Maharashtra 1951-52 to 1959-60

(Production in '00' tonnes)

वर्ष Years					Crops
१९५५-५६ 1955-56 6	१९५६-५७ 1956-57 7	१९५७-५८ 1957-58 8	१९५८-५९ 1958-59 9	१९५९-६० 1959-60 10	
11984	12103	11973	13804	12772	Rice
3997	3272	2966	4163	3973	Wheat
23328	18863	14205	14691	13274	Kharif Jowar
	11777	15920	17859	15537	Rabi Jowar
4455	4465	5158	4687	4971	Bajri
2657	2943	2774	2657	2502	Other Cereals
46421	53423	52996	57861	53029	Total Cereals
4051	3608	3375	3562	2878	Tur
1845	1618	1338	1347	1398	Gram
3420	3902	3954	3433	3422	Other Pulses
9316	9128	8667	8342	7698	Total Pulses
55737	62551	61663	66203	60727	Total Foodgrains
6825	7890	8774	9029	9786	Sugarcane
7551	12222	12689	12224	6843	Cotton
7180	7646	6673	6787	7512	Groundnut

Note.—(1) Production of Sugarcane is in terms of Gur.

(2) Production of Cotton is in terms of lint and production is '00' bales of 180 Kg. each.

१०. महाराष्ट्रातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९५१-५२ ते १९५९-६०

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरमध्ये)

पिके 1	वर्षे Years			
	१९५१-५२ 1951-52 2	१९५२-५३ 1952-53 3	१९५३-५४ 1953-54 4	१९५४-५५ 1954-55 5
भात	822	873	982	996
गहू	367	319	394	467
खरीप ज्वारी } रबी ज्वारी }	435	389	469	566
वाजरी	222	149	272	262
इतर तृणधान्ये	468	497	523	567
एकूण तृणधान्ये	438	402	487	549
तूर	818	711	889	686
हरभरा	266	278	370	389
इतर कडधान्ये	245	209	295	273
एकूण कडधान्ये	382	335	443	382
एकूण अन्नधान्ये	426	389	478	514
ऊस	6879	6591	7154	7455
कापूस	89	67	77	74
भुईमूग	579	422	766	768

10. Average yield of principal crops in Maharashtra 1951-52 to 1959-60

(Average yield in kg. / ha.)

वर्ष Years					Crops
१९५५-५६ 1955-56 6	१९५६-५७ 1956-57 7	१९५७-५८ 1957-58 8	१९५८-५९ 1958-59 9	१९५९-६० 1959-60 10	
1014	998	962	1097	1002	Rice
429	351	340	484	413	Wheat
406	745	578	572	546	Kharif Jowar
	370	487	528	442	Rabi Jowar
256	240	280	260	286	Bajri
535	579	554	549	527	Other Cereals
460	523	522	559	510	Total Cereals
723	651	606	631	539	Tur
374	337	302	316	305	Gram
244	1262	270	240	233	Other Pulses
379	362	352	343	313	Total Pulses
366	491	489	518	473	Total Foodgrains
7492	7698	7751	7638	7358	Sugarcane
48	84	90	86	49	Cotton
694	686	585	584	660	Groundnut

११. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२

(क्षेत्र हजार हेक्टरात)

पिकाचे नाव 1	सर्वसाधारण (Normal) 2	१९६०-६१ 1960-61 3	१९६१-६२ 1961-62 4	१९६२-६३ 1962-63 5
तांदूळ	14,66	13,00	13,19	13,41
खरीप ज्वारी	30,18	25,49	24,26	25,67
बाजरी	17,78	16,35	16,88	16,80
नाचणी	2,18	2,30	2,25	2,26
मका	62	0,27	0,27	0,29
कोद्रा	34	0,45	0,47	0,46
इतर खरीप तृणधान्ये	1,68	1,72	1,61	1,53
एकूण खरीप तृणधान्ये	67,44	59,58	58,93	60,42
तूर	6,61	5,30	5,62	5,44
इतर खरीप डाळी	15,23	12,35	12,69	12,56
एकूण—खरीप डाळी	21,84	17,65	18,31	18,00
एकूण—खरीप अन्नधान्ये	89,28	77,23	77,24	78,42

11. Area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82

(Area in thousand hectares)

१९६३-६४ 1963-64 6	१९६४-६५ 1964-65 7	१९६५-६६ 1965-66 8	१९६६-६७ 1966-67 9	१९६७-६८ 1967-68 10	Name of Crop
13,51	13,70	13,21	13,54	13,39	Rice
25,10	25,50	26,04	26,36	25,59	Kharif Jowar
17,05	17,40	18,28	20,18	20,27	Bajri
2,26	2,31	2,31	2,24	2,10	Ragi
0,28	0,30	0,42	0,43	0,42	Maize
0,42	0,41	0,38	0,36	0,37	Kodra
1,57	1,52	1,59	1,61	1,68	Other Kharif Millets
60,19	61,14	62,23	64,72	63,82	Total—Kharif Cereals
5,66	5,84	5,64	6,02	6,04	Tur
12,64	12,68	12,96	13,58	13,86	Other Kharif Pulses
18,30	18,52	18,60	19,60	19,90	Total—Kharif Pulses
78,49	79,66	80,83	84,32	83,72	Total—Kharif Foodgrains

११. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(क्षेत्र हजार हेक्टरात)

पिकाचे नाव		१९६८-६९	६९-७०	७०-७१	७१-७२	७२-७३	७३-७४	७४-७५	७५-७६	
1		1968-69	69-70	70-71	71-72	72-73	73-74	74-75	75-76	
		11	12	13	14	15	16	17	18	
तांदूळ	..	..	13,28	13,24	13,52	13,40	13,32	13,51	13,57	14,16
खरीप ज्वारी	..	..	25,32	24,84	25,37	22,83	24,94	27,63	26,06	27,49
वाजरी	..	..	20,34	21,23	20,39	13,12	14,29	22,15	18,44	18,08
नाचणी	..	..	2,13	2,15	1,90	1,84	1,90	2,05	2,06	2,10
मका	..	..	0,45	0,46	0,46	0,38	0,35	0,52	0,52	0,60
कोद्रा	..	..	0,37	0,38	0,27	0,28	0,28	0,39	0,28	0,28
इतर खरीप तृणधान्ये	..	..	1,52	1,63	1,44	1,35	1,37	1,66	1,75	1,64
एकूण—खरीप तृणधान्ये	..	..	63,41	63,93	63,35	53,20	56,45	67,91	62,68	64,35
तूर	..	..	6,14	6,29	6,27	5,04	5,01	6,24	6,14	6,76
इतर खरीप डाळी	..	..	14,36	16,56	14,16	11,17	11,92	15,89	16,30	16,00
एकूण—खरीप डाळी	..	..	20,50	22,85	20,43	16,21	16,93	22,13	22,44	22,76
एकूण खरीप अन्नधान्ये	..	..	83,91	86,78	83,78	69,41	73,38	90,04	85,12	87,11

11. Area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—Contd.

(Area in thousand hectares)

१९७६-७७ 1976-77 19	७७-७८ 77-78 20	७८-७९ 78-79 21	७९-८० 79-80 22	८०-८१ 80-81 23	८१-८२ 81-82 24	Name of Crop
14,63	14,80	14,98	14,85	15,04	15,16	Rice
29,93	30,55	30,19	30,33	29,98	30,48	Kharif Jowar
17,30	16,47	15,75	14,28	17,09	17,44	Bajri
2,08	2,11	2,23	2,20	2,21	2,25	Ragi
0,60	0,58	0,69	0,55	0,60	61	Maize
0,29	0,31	0,33	0,32	0,32	20	Kodra
1,35	1,47	1,58	1,48	1,60	1,59	Other Kharif Millets
66,38	66,29	65,75	64,01	66,84	67,83	Total—Kharif Cereals
6,38	6,44	6,76	6,63	7,06	7,05	Tur
16,56	15,81	14,28	13,94	15,15	13,57	Other Kharif Pulses
22,94	22,25	21,04	29,57	22,21	20,62	Total—Kharif Pulses
89,32	88,54	86,79	84,58	89,05	88,45	Total—Kharif Foodgrains

Note.— Figures for the years in 1978-79 to 1981-82 are provisional.

११. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(क्षेत्र हजार हेक्टरात)

पिकाचे नाव 1	सर्वसाधारण (Normal) 2	१९६०-६१ 1960-61 3	१९६१-६२ 1961-62 4	१९६२-६३ 1962-63 5
रबी ज्वारी	33,64	37,36	37,28	35,61
गहू	11,90	9,07	9,07	8,80
इतर रबी तृणधान्ये	11	0,05	0,06	0,09
एकूण—रबी तृणधान्ये	45,65	46,48	46,41	44,50
हरभरा	4,49	4,02	4,04	3,72
इतर रबी डाळी	2,21	1,82	1,87	1,78
एकूण—रबी डाळी	6,70	5,84	5,91	5,50
एकूण—रबी अन्नधान्ये	52,35	52,32	52,32	50,00
एकूण अन्नधान्ये	1,41,63	1,29,55	1,29,56	1,28,42
कापूस	22,47	25,00	26,92	26,60
ऊस	2,86	1,56	1,54	1,35
तंबाखू	0,11	0,25	0,24	0,19

11. Area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Contd.*

(Area in thousand hectares)

१९६३-६४ 1963-64 6	१९६४-६५ 1964-65 7	१९६५-६६ 1965-66 8	१९६६-६७ 1966-67 9	१९६७-६८ 1967-68 10	Name of Crop
36,44	35,20	34,53	34,45	34,24	Rabi Jowar
8,89	8,86	8,33	8,40	8,28	Wheat
0,06	0,07	0,03	0,05	0,09	Other Rabi Millets
45,39	44,13	42,89	42,90	42,61	Total—Rabi Cereals
3,76	3,59	3,12	3,37	3,44	Gram
1,73	1,91	1,58	1,53	1,67	Other Rabi Pulses
5,49	5,50	4,70	4,90	5,11	Total—Rabi Pulses
50,88	49,63	47,59	47,80	47,72	Total—Rabi Foodgrains
1,29,37	1,29,29	1,28,42	1,32,12	1,31,44	Total—Foodgrains
28,02	28,24	27,16	26,14	27,08	Cotton
1,37	1,59	1,33	1,56	1,58	Sugarcane
0,18	0,16	0,13	0,14	0,13	Tobacco

११. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(क्षेत्र हजार हेक्टरात)

पिकाचे नाव	१९६८-६९	६९-७०	७०-७१	७१-७२	७२-७३	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1968-69 11	69-70 12	70-71 13	71-72 14	72-73 15	73-74 16	74-75 17	75-76 18
रबी ज्वारी	33,54	30,46	31,66	37,86	29,49	33,25	34,17	33,15
गहू	8,39	8,37	8,12	9,78	7,10	9,65	9,48	11,69
इतर रबी तृणधान्ये	0,13	0,06	00,07	00,07	00,05	0,10	0,09	0,12
एकूण—रबी तृणधान्ये	42,06	38,89	39,85	47,71	36,64	43,00	43,74	44,96
हरभरा	3,55	3,47	3,10	4,34	2,59	3,51	4,08	4,46
इतर रबी डाळी	2,27	1,55	2,13	2,27	1,72	1,98	2,04	1,92
एकूण—रबी डाळी	5,82	5,02	5,23	6,61	4,31	5,49	6,12	6,38
एकूण—रबी अन्नधान्ये	47,88	43,91	45,08	54,32	40,95	48,49	49,86	51,34
एकूण—अन्नधान्ये	1,31,79	1,30,69	1,28,86	1,23,73	1,14,33	1,38,53	1,34,98	1,38,45
कापूस	27,16	28,05	27,50	25,29	25,43	23,48	24,97	23,07
ऊस	2,01	2,22	2,04	1,94	2,06	2,15	2,48	2,68
तंबाखू	0,11	0,12	0,12	0,12	0,10	0,12	0,10	0,11

टिपणी.—सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

11. Area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Contd.*

(Area in thousand hectares)

१९७६-७७ 1976-77 19	७७-७८ 77-78 20	७८-७९ 78-79 21	७९-८० 79-80 22	८०-८१ 80-81 23	८१-८२ 81-82 24	Name of Crop
32,90	33,10	35,07	37,91	34,40	35,29	Rabi Jowar
11,69	11,67	11,87	11,64	10,79	11,28	Wheat
0,08	0,11	0,11	0,54	0,29	28	Other Rabi Millets
44,67	44,88	47,05	50,09	45,48	46,85	Total—Rabi Cereals
4,21	4,24	4,60	4,53	4,29	4,61	Gram
1,90	1 70	2 39	1,56	1,54	2,29	Other Rabi Pulses
6,11	5,94	6,99	6,09	5,83	6,90	Total—Rabi Pulses
50,78	50,82	54,04	56,18	51,31	53,75	Total—Rabi Foodgrains
1,40,10	1,39,36	1,40,83	1,40,76	1,40,36	1,42,20	Total—Foodgrains
21,62	22,75	25,08	25,88	26,67	27,10	Cotton
2,98	3,20	2,98	2,74	3,17	3,66	Sugarcane
0,13	0,14	0,13	0,14	0,12	0,12	Tabacco

Note.—Figures for the years in 1978-79 to 1981-82 are provisional.

११. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(क्षेत्र हजार हेक्टरात)

पिकाचे नाव		सर्वसाधारण	१९६०-६१	१९६१-६२	१९६२-६३
1		Normal 2	1960-61 3	1961-62 4	1962-63 5
भुईमूग		8,76	10,83	11,18	11,45
जवस		2,84	2,31	2,46	2,23
सिरस ब मोहरी		0,04	0,07	0,04	0,03
एरंडी		0,05	0,05	0,05	0,04
तीळ		1,69	1,28	1,19	1,33
कारळे		1,05	0,83	0,76	0,80
करडई		4,99	3,31	3,39	3,19
सूर्यफूल		..	..	..	..
उन्हाळी भुईमूग		..	..	..	..
एकूण—तेल पिके		19,42	18,68	19,06	19,07

11. Area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—Contd.

(Area in thousand hectares)

१९६३-६४ 1963-64 6	१९६४-६५ 1964-65 7	१९६५-६६ 1965-66 8	१९६६-६७ 1966-67 9	१९६७-६८ 1967-68 10	Name of Crop
11,36	11,22	11,17	9,76	9,19	Groundnut
2,10	2,03	1,83	1,83	1,84	Linseed
0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	Rape and Mustard
0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	Castor Seed
1,26	1,21	1,26	1,47	1,80	Seasamum
0,79	0,71	0,71	0,76	0,82	Niger
3,07	3,10	3,00	3,31	3,59	Safflower
..	..	..	..	..	Sunflower
..	..	..	..	..	Summer Groundnut
18,66	18,35	18,05	17,21	17,32	Total—Oil-seeds

११. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते १९८१-८२—समाप्त

(क्षेत्र हजार हेक्टरात)

पिकाचे नाव 1		१९६८-६९ 1968-69 11	६९-७० 69-70 12	७०-७१ 70-71 13	७१-७२ 71-72 14	७२-७३ 72-73 15	७३-७४ 73-74 16	७४-७५ 74-75 17	७५-७६ 75-76 18
भुईमूग	..	9,28	8,99	9,04	8,35	8,17	7,58	8,00	8,54
जवस	..	2,87	1,88	1,96	2,39	1,98	2,37	3,01	2,99
सिरस व मोहरी	..	0,06	0,04	0,03	0,04	0,02	0,04	0,04	0,04
एरंडी	..	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,04	0,07	0,05
तीळ	..	1,54	1,52	1,24	1,18	1,33	1,49	1,74	1,52
कारळे	..	0,76	0,81	0,83	0,79	0,78	0,95	1,06	1,02
करडई	..	3,86	3,74	4,05	5,31	3,67	4,37	5,03	4,73
सूर्यफूल	..	..	..	..	..	..	..	..	..
उन्हाळी भुईमूग	..	..	..	..	..	..	..	..	..
एकूण—तेल पिके	..	17,40	17,02	17,18	18,09	15,98	16,84	18,95	18,89

सूचना.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

11. Area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Concl'd.*

(Area in thousand hectares)

୧୯୭୬-୭୭ 1976-77 19	୭୭-୭୮ 77-78 20	୭୮-୭୯ 78-79 21	୭୯-୮୦ 79-80 22	୮୦-୮୧ 80-81 23	୮୧-୮୨ 81-82 24	Name of Crop
9,05	8,64	7,95	7,23	7,12	6,76	Groundnut
2,81	2,92	2,81	2,61	2,49	2,53	Linseed
0,05	0,04	0,05	0,04	0,04	0,05	Rape and Mustard
0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	Castor Seed
1,60	1,62	1,79	2,05	1,91	1,78	Sesamum
0,94	0,90	1,02	1,03	1,02	1,01	Niger
4,88	4,94	5,14	5,34	5,20	5,42	Safflower
..	..	..	..	0,63	1,43	Sunflower
..	..	..	..	1,21	1,48	Summer Groundnut
19,37	19,11	18,81	18,35	19,67	20,50	Total—Oil-seeds

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते १९८१-८२

(आंकडे हजार मे. टनात)

पिकाचे नाव 1	सर्वसाधारण Normal 2	१९६०-६१ 1960-61 3	१९६१-६२ 1961-62 4	१९६२-६३ 1962-63 5
तांदूळ	22,10	13,69	15,09	12,67
खरीप ज्वारी	28,97	22,02	14,40	15,59
बाजरी	6,30	4,89	4,32	5,54
नाचणी	1,78	1,70	1,69	1,53
मका	1,03	0,19	0,20	0,20
कोद्रा	0,19	0,22	0,22	0,21
इतर खरीप तृणधान्ये	0,68	0,59	0,61	0,57
एकूण—खरीप तृणधान्ये	61,05	43,30	36,53	36,31
तूर	3,50	4,68	3,44	3,08
इतर खरीप डाळी	4,94	3,32	3,26	3,32
एकूण—खरीप डाळी	8,44	8,00	6,70	6,40
एकूण—खरीप अन्नधान्ये	69,49	51,30	43,23	42,71

12. Production of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82

(Figures in thousand tonnes)

१९६३-६४ 1963-64 6	१९६४-६५ 1964-65 7	१९६५-६६ 1965-66 8	१९६६-६७ 1966-67 9	१९६७-६८ 1967-68 10	Name of Crop
15,13	14,55	8,84	10,52	14,13	Rice
14,96	16,88	11,45	13,79	16,21	Kharif Jowar
4,72	4,78	3,70	4,66	5,54	Bajri
1,64	1,89	1,13	1,50	1,67	Ragi
0,19	0,20	0,26	0,26	0,32	Maize
0,22	0,20	0,18	0,17	0,22	Kodra
0,49	0,60	0,40	0,45	0,60	Other Kharif Millets
37,35	30,10	25,96	31,35	38,69	Total—Kharif Cereals
3,60	3,52	2,48	3,07	3,04	Tur
3,00	3,08	2,56	3,27	3,75	Other Kharif Pulses
6,60	6,60	5,04	6,34	6,79	Total—Kharif Pulses
43,95	45,70	31,00	37,69	45,48	Total—Kharif Foodgrains

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(आंकडे हजार मे. टनात)

पिकाचे नाव	१९६८-६९	६९-७०	७०-७१	७१-७२	७२-७३	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1968-69 11	69-70 12	70-71 13	71-72 14	72-73 15	73-74 16	74-75 17	75-76 18
तांदूळ ..	13,18	13,67	16,62	13,95	7,57	16,37	14,64	22,86
खरीप ज्वारी ..	18,56	16,47	8,88	10,80	9,07	12,89	21,18	22,45
बाजरी ..	6,39	7,14	8,24	2,63	2,26	8,50	5,92	5,60
नाचणी ..	1,80	1,24	1,63	1,49	0,81	1,97	1,77	1,88
मका ..	0,31	0,30	0,26	0,23	0,16	0,42	0,39	0,86
कोद्रा ..	0,19	0,20	0,14	0,12	0,12	0,20	0,16	0,15
इतर खरीप तृणधान्ये ..	0,57	0,62	0,36	0,28	0,26	0,62	0,76	0,64
एकूण—खरीप तृणधान्ये ..	41,00	39,64	36,13	29,50	20,25	40,97	44,82	54,44
तूर ..	3,01	2,92	2,71	2,28	1,80	3,22	3,77	4,08
इतर खरीप डाळी ..	3,84	3,82	2,71	1,85	1,63	3,75	5,24	5,28
एकूण—खरीप डाळी ..	6,85	6,74	5,42	4,13	3,43	6,97	9,01	9,36
एकूण खरीप अन्नधान्ये ..	47,85	46,38	41,55	33,63	23,68	47,94	53,83	63,80

टीप.—मन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

12. Production of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Contd.*

(Figures in thousand tonnes)

१९७६-७७ 1976-77 19	७७-७८ 77-78 20	७८-७९ 78-79 21	७९-८० 79-80 22	८०-८१ 80-81 23	८१-८२ 81-82 24	Name of Crop
19,92	23,54	22,01	18,28	23,61	24,36	Rice
28,76	33,94	31,25	34,40	28,27	32,73	Kharif Jowar
6,58	6,06	5,39	6,07	7,60	7,79	Bajri
1,69	1,61	2,01	2,02	2,10	2,28	Ragi
1,13	0,88	1,21	0,85	0,99	1,04	Maize
0,17	0,18	0,19	0,19	0,18	0,18	Kodra
0,75	0,64	0,62	0,56	0,57	0,58	Other Kharif Millets
59,00	66,85	62,68	62,37	63,32	68,96	Total—Kharif Cereals
2,94	3,32	3,99	4,11	3,60	4,27	Tur
5,66	5,03	4,21	4,03	2,91	3,87	Other Kharif Pulses
8,60	8,35	8,20	8,14	6,51	8,14	Total—Kharif Pulses
67,60	75,20	70,88	70,51	69,83	77,10	Total—Kharif Foodgrains

Note.—Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(आंकडे हजार मे. टनात)

पिकाचे नाव 1	सर्वसाधारण Normal 2	१९६०-६१ 1960-61 3	१९६१-६२ 1961-62 4	१९६२-६३ 1962-63 5
रबी ज्वारी	15,33	20,22	15,27	17,88
गहू	10,33	4,01	4,23	4,52
इतर रबी तृणधान्ये	0,06	0,01	0,01	0,03
एकूण—रबी तृणधान्ये	25,72	24,24	19,51	22,43
हरभरा	1,54	1,34	1,36	1,48
इतर रबी डाळी	0,55	0,56	0,52	0,43
एकूण—रबी डाळी	2,09	1,90	1,88	1,91
एकूण रबी अन्नधान्ये	27,81	26,14	21,39	24,34
एकूण—अन्नधान्ये	97,30	77,44	64,62	67,05
कापूस (रुई)	9,59	16,73	10,02	13,47
ऊस (गूळ)	23,95	11,56	11,52	10,20
तंबाखू	0,06	0,12	0,13	0,12

सूचना.—(१) कपाशीचे उत्पादन हे “हजार गाठीत” असून एक गाठ १७० किलोची आहे.

(२) उसाचे उत्पादन हे गुळाचे असून १९६४-६५ पासून ते कापणी झालेल्या क्षेत्रावर काढलेले आहे.

पूर्वीचे उत्पादन आणेवारीवर आधारित आहे.

12. Production of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Contd.*

(Figures in thousand tonnes)

१९६३-६४ 1963-64 6	१९६४-६५ 1964-65 7	१९६५-६६ 1965-66 8	१९६६-६७ 1966-67 9	१९६७-६८ 1967-68 10	Name of Crop
17,06	15,70	11,49	16,81	16,06	Rabi Jowar
3,42	4,08	2,80	3,64	3,52	Wheat
0,05	0,02	0,03	0,08	0,07	Other Rabi Millets
20,53	19,80	14,32	20,53	19,65	Total—Rabi Cereals
1,15	1,21	0,79	1,05	0,95	Gram
0,72	0,79	0,81	0,25	0,27	Other Rabi Pulses
1,87	2,00	1,60	1,30	1,22	Total—Rabi Pulses
22,40	21,80	15,92	21,83	20,87	Total—Rabi Foodgrains
66,35	67,50	46,92	59,52	66,35	Total—Foodgrains
15,17	13,25	10,51	11,31	13,62	Cotton (lint)
11,01	11,13	11,20	10,81	11,37	Sugarcane (Gur)
0,09	0,08	0,06	0,07	0,05	Tobacco

Note.— (i) The production of Cotton is in thousand bales of 170 Kg. each.

(ii) The production of Sugarcane is in terms of Gur and based on harvested area since 1964-65. Earlier production is based on annawari.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(आंकडे हजार मे. टनात)

पिकाचे नाव	१९६८-६९	६९-७०	७०-७१	७१-७२	७२-७३	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	11	12	13	14	15	16	17	18
रबी ज्वारी ..	13,98	12,98	6,70	8,02	4,07	15,30	15,49	12,22
गहू ..	4,13	3,88	4,40	4,96	2,51	5,47	7,54	11,99
इतर रबी तृणधान्ये ..	0,02	0,03	0,14	0,15	0,01	0,03	0,05	0,03
एकूण—रबी तृणधान्ये ..	18,13	16,89	11,24	13,13	6,59	20,80	23,08	24,24
हरभरा ..	1,18	0,95	0,87	1,32	0,49	1,29	1,44	1,81
इतर रबी डाळी ..	0,41	0,66	0,48	0,48	0,28	0,42	0,65	0,51
एकूण—रबी डाळी ..	1,59	1,61	1,35	1,80	0,77	1,71	2,09	2,32
एकूण—रबी अन्नधान्ये ..	19,72	18,50	12,59	14,93	7,36	22,51	25,17	26,56
एकूण—अन्नधान्ये ..	67,57	64,88	54,14	48,56	31,04	70,45	79,00	90,36
कापूस (रुई) ..	14,50	12,79	4,85	12,96	11,21	11,20	17,04	7,80
ऊस (गूळ) ..	15,08	16,17	16,41	14,29	14,49	15,44	20,33	22,19
तंबाखू ..	0,04	0,06	0,05	0,05	0,04	0,06	0,05	0,05

टीप.— १) कपाशीचे उत्पादन हे 'हजार गाटीत' असून एक गाठ १७० किलोची आहे. २) उसाचे उत्पादन हे गुळाचे असून १९६४-६५ पासून ते कापणी झालेल्या क्षेत्रावर काढलेले आहे. पूर्वीचे उत्पादन आणेवारीवर आधारित आहे. ३) सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

12. Production of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—Contd.

(Figures in thousand tonnes)

१९७६-७७ 1976-77 19	७७-७८ 77-78 20	७८-७९ 78-79 21	७९-८० 79-80 22	८०-८१ 80-81 23	८१-८२ 81-82 24	Name of crops
17,54	16,85	17,59	20,24	16,00	16,18	Rabi Jowar
9,13	9,80	9,51	10,06	9,31	9,89	Wheat
0,05	0,04	0,08	0,57	0,37	0,31	Other Rabi Millets
26,78	26,69	27,18	30,87	25,68	26,38	Total—Rabi Cereals
1,32	1,31	1,57	1,74	1,50	1,77	Gram
0,51	0,38	0,57	0,50	0,31	0,48	Other Rabi Pulses
1,83	1,69	2,14	2,24	1,81	2,25	Total—Rabi Pulses
28,55	28,38	29,32	33,11	27,49	28,63	Total—Rabi Foodgrains
96,15	1,03,58	1,00,20	1,03,62	97,32	1,05,73	Total—Foodgrains
8,47	12,44	13,17	16,95	12,69	14,65	Cotton (lint)
24,45	27,47	24,64	21,07	25,94	31,52	Sugarcane (Gur)
0,07	0,07	0,07	0,08	0,07	0,07	Tobacco

- Note.— 1) The production of cotton is in 'Thousand bales' of 170 kg. each.
 2) The production of sugarcane is based on harvested area since 1964-65 and earlier production is based on annawari.
 3) Figures for the year 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(आंकडे हजार मे. टनात)

पिकाचे नाव		मर्यादाधारण Normal	१९६०-६१ 1960-61	१९६१-६२ 1961-62	१९६२-६३ 1962-63
1		2	3	4	5
भुईमूग		6,25	8,00	7,82	8,07
उन्हाळी भुईमूग		†	†	†	†
जवस		0,61	0,53	0,54	0,48
सिरस व मोहरी		0,01	0,01	0,01	0,01
एरंडी		0,02	0,01	0,01	0,01
तीळ		0,39	0,28	0,23	0,28
कारळे		0,12	†	†	†
करडई		1,69	†	†	†
सूर्यफूल		†	†	†	†
एकूण—तेल पिके		9,09	†	†	†

† उपलब्ध नाही.

12. Production of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Contd.*

(Figures in thousand tonnes)

१९६३-६४ 1963-64 6	१९६४-६५ 1964-65 7	१९६५-६६ 1965-66 8	१९६६-६७ 1966-67 9	१९६७-६८ 1967-68 10	Name of Crop
7,81	8,40	4,73	4,53	6,43	Groundnut
†	†	†	†	†	Summer Groundnut
0,44	0,42	0,33	0,36	0,32	Linseed
0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	Rape and Mustard
0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	Castorseed
0,27	0,27	0,27	0,29	0,38	Sesamum
†	†	†	†	†	Nigerseeds
†	†	†	†	†	Safflower
†	†	†	†	†	Sunflower
†	†	†	†	†	Total oil-seeds

† Not available.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते १९८१-८२—समाप्त

(आंकडे हजार मे. टनात)

पिकाचे नाव	१९६८-६९	६९-७०	७०-७१	७१-७२	७२-७३	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	11	12	13	14	15	16	17	18
भुईमूग	6,57	5,84	5,86	5,04	2,08	5,66	5,90	6,93
उन्हाळी भुईमूग	†	†	†	†	†	†	†	†
जवस	0,32	0,35	0,31	0,39	0,30	0,44	0,73	0,59
सिरस व मोहरी	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
एरंडी	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01
तांदूळ	0,31	0,31	0,18	0,18	0,24	0,28	0,39	0,31
कारळे	0,16	0,17	0,14	0,13	0,04	0,13	0,16	0,13
करडई	0,77	0,28	1,02	1,34	0,84	1,56	1,94	1,84
सूर्यफूल	†	†	†	†	†	†	†	†
एकूण—तेल पिके	8,15	6,97	7,53	7,10	3,52	8,09	9,15	9,82

† उपलब्ध नाही.

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

12. Production of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Concl'd.*

(Figures in thousand tonnes)

१९७६-७७ 1976-77 19	७७-७८ 77-78 20	७८-७९ 78-79 21	७९-८० 79-80 22	८०-८१ 80-81 23	८१-८२ 81-82 24	Name of Crop
5,83	5,81	4,78	5,38	4,41	4,35	Groundnut
†	†	†	†	1,70	2,60	Summer Groundnut
0,57	0,70	0,60	0,58	0,52	0,58	Linseed
0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	Rape and Mustard
0,03	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	Castorseed
0,31	0,41	0,52	0,48	0,36	0,32	Sesamum
0,10	0,11	0,18	0,18	0,18	0,24	Niger seed
1,81	1,36	1,69	1,94	2,46	3,24	Safflower
†	†	†	†	†	0,92	Sunflower
8,66	8,42	7,80	8,59	10,05	12,28	Total—Oil-seeds

† Not available

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१३. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९६०-६१ ते १९८१-८२

(आकडे किलो/हेक्टर)

पिके	१९६०-६१ 1960-61	६१-६२ 61-62	६२-६३ 62-63	६३-६४ 63-64
1	2	3	4	5
तांदूळ	1,054	1,145	945	1,120
खरीप ज्वारी	864	594	607	596
बाजरी	299	256	330	277
नाचणी	741	755	676	729
मका	697	717	666	678
कोद्रा	497	507	504	526
तूर	883	613	564	636
रबी ज्वारी	541	409	502	468
गहू	442	466	514	385
हरभरा	334	338	398	306
एकूण—खरीप अन्नधान्ये	664	560	545	560
एकूण—रबी अन्नधान्ये	500	409	487	440
एकूण—अन्नधान्ये	598	498	522	513

13. Average yield of principal crops in Maharashtra State from 1950-61 to 1981-82

(Figures in kg./ha.)

१९६४-६५ 1964-65 6	६५-६६ 65-66 7	६६-६७ 66-67 8	६७-६८ 67-68 9	६८-६९ 68-69 10	Crops
1,062	669	777	1,055	993	Rice
662	440	523	633	733	Kharif Jowar
275	202	231	273	314	Bajri
819	490	648	796	847	Ragi
655	624	597	769	682	Maize
486	469	455	584	500	Kodra
601	440	511	503	491	Tur
446	333	488	469	417	Rabi Jowar
460	336	433	425	492	Wheat
338	252	312	276	333	Gram
574	384	447	546	568	Total—Kharif Foodgrains
439	334	457	437	416	Total—Rabi Foodgrains
522	365	450	505	513	Total—Foodgrains

१३. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(आंकडे किलो/हेक्टर)

पिके 1	१९६९-७० 1969-70 11	७०-७१ 70-71 12	७१-७२ 71-72 13	७२-७३ 72-73 14	७३-७४ 73-74 15	७४-७५ 74-75 16	७५-७६ 75-76 17
तांदूळ	1,032	1,229	1,041	568	1,212	1,079	1,615
खरीप ज्वारी	663	350	473	364	467	813	817
बाजरी	335	404	201	158	384	320	310
ताचणी	577	855	807	428	963	857	895
मका	659	559	607	470	813	742	1,441
कोद्रा	539	521	431	427	505	570	532
तूर	465	432	452	360	517	612	604
रबी ज्वारी	426	212	212	138	460	453	365
गहू	463	542	506	353	567	796	1,026
हरभरा	274	281	305	188	367	350	404
एकूण—खरीप अन्नधान्ये	534	496	485	323	532	633	732
एकूण—रबी अन्नधान्ये	421	279	275	180	464	501	517
एकूण—अन्नधान्ये	496	420	392	272	509	636	653

13. Average yield of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Contd.*

(Figures in kg./ha.)

१९७६-७७ 1976-77 18	७७-७८ 77-78 19	७८-७९ 78-79 20	७९-८० 79-80 21	८०-८१ 80-81 22	८१-८२ 81-82 23	Crops
1,362	1,590	1,469	1,231	1,570	1,607	Rice
961	1,111	1,035	1,134	940	1,074	Kharif Jowar
380	368	342	425	445	447	Bajri
813	763	900	918	947	1,012	Ragi
1,893	1,503	1,758	1,624	1,642	1,705	Maize
579	589	580	586	559	600	Kodra
461	515	591	621	500	605	Tur
533	509	502	534	465	458	Rabi Jowar
781	839	802	864	863	876	Wheat
313	309	342	383	350	384	Gram
757	849	817	834	783	872	Total—Kharif Foodgrains
562	558	543	589	136	533	Total—Rabi Foodgrains
686	743	712	736	693	743	Total—Foodgrains

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१३. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९६०-६१ ते १९८१-८२—चालू

(आंकडे किलो/हेक्टर)

पिके	१९६०-६१	६१-६२	६२-६३	६३-६४
1	1960-61	61-62	62-63	63-64
	2	3	4	5
कपाशी (रुई)	114	63	86	92
ऊस (गूळ)	7,436	7,461	7,546	8,038
भुईमूग	739	700	705	687
तीळ	219	193	210	214
जवस	227	129	215	209
करडई	†	†	†	†
कारळे	†	†	†	†
उन्हाळी भुईमूग	†	†	†	†

† उपलब्ध नाही.

13. Average yield of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—Contd.

(Figures in kg./ha.)

१९६४-६५ 1964-65 6	६५-६६ 65-66 7	६६-६७ 66-67 8	६७-६८ 67-68 9	६८-६९ 68-69 10	Crops
80	66	73	85	91	Cotton (lint)
9,020	8,444	9,012	9,023	9,664	Sugarcane (Gur)
749	423	464	699	709	Groundnut
223	214	197	211	200	Sesamum
207	100	197	174	171	Linseed
†	†	†	†	199	Safflower
†	†	†	†	210	Nigerseed
†	†	†	†	†	Summer Groundnut

† Not available.

१३. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९६०-६१ ते १९८१-८२—समाप्त

(आंकडे किलो/हेक्टर)

पिके	१९६९-७० 1969-70 11	७०-७१ 70-71 12	७१-७२ 71-72 13	७२-७३ 72-73 14	७३-७४ 73-74 15	७४-७५ 74-75 16	७५-७६ 75-76 17
कपाशी (रुई)	78	30	87	75	81	116	58
ऊस (गूळ)	9,014	9,833	9,283	8,814	8,845	10,103	9,718
भुईमूग	650	649	604	254	746	737	810
तीळ	204	155	152	180	186	225	207
जवस	186	158	163	152	184	242	197
करडई	75	252	252	229	357	386	388
कारळे	210	169	164	51	137	151	128
उन्हाळी भुईमूग	†	†	†	†	†	†	†

† उपलब्ध नाही.

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

13. Average yield of principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 1981-82—*Concl'd.*

(Figures in kg./ha.)

१९७६-७७ 1976-77 18	७७-७८ 77-78 19	७८-७९ 78-79 20	७९-८० 79-80 21	८०-८१ 80-81 22	८१-८२ 81-82 23	Crops
67	93	89	111	81	92	Cotton (lint)
9,834	10,460	10,096	9,494	10,152	10,608	Sugarcane (Gur)
644	672	602	744	619	643	Groundnut
194	253	291	235	188	178	Sesamum
204	240	214	223	210	229	Linseed
355	275	329	363	472	598	Safflower
94	119	176	170	175	239	Nigerseed
†	†	†	†	1,405	1,753	Summer Groundnut

† Not available

Note - Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१४. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाल हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाल टनामध्ये)

पीक : तांदूळ

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1951-52	55-56	60-61	65-66	68-69	73-74	74-75	75-76
	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र	11.20	11.82	13.00	13.21	13.28	13.51	13.57	14.16
२ संकरित / अधिक उत्पादन देणाऱ्या जातीच्या विद्याणाचे क्षेत्र.	..	..	..	..	1.30	3.92	3.63	5.39
३ टक्केवारी २ ची १ शी	..	..	..	..	9.8	29.0	26.7	38.1
४ तांदळाचे सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) ..	822	1012	1054	669	993	1212	1079	1615
५ तांदळाचे एकूण उत्पादन	9.21	11.98	13.69	8.84	13.18	16.37	14.64	22.86
६ ओलिताचे क्षेत्र	2.47	2.35	2.72	2.49	3.07	3.40	3.49	3.82
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	22.1	19.7	20.9	18.8	23.1	25.2	25.7	27.0
७ ओलिताचे क्षेत्रातील तांदळाचे उत्पादन	..	..	..	..	..	..	..	6.95
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	..	..	..	..	..	..	..	30.4

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

14. Area (Lakh ha.), Average yield (kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Rice

७६-७७	७७-७८	७८-७९	७९-८०	८०-८१	८१-८२	Item
76-77	77-78	78-79	79-80	80-81	81-82	
10 ✓	11 ✓	12	13	14	15	
14.63	14.80	14.98	14.85	15.04	15.16	1 Total area
8.39	8.94	8.53	8.76	9.41	9.60	2 Hy/HYV area
57.3	60.4	57.0	59.0	62.6	63.3	3 % 2 to 1
1362	1590	1469	12.32	1570	1607	4 Average yield of Rice kg./ha.
19.92	23.54	22.01	18.28	23.61	24.36	5 Total production of Rice
3.77	3.78	4.05	3.91	4.12	4.09	6 Irrigated area
25.4	25.5	27.0	26.3	27.4	27.0	% to total area
5.58	5.05	6.39	5.29	7.03	6.36	7 Production of Rice from irrigated area
27.8	21.5	29.0	28.9	29.8	26.1	% to total production

Note .- Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१४. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये) — समाप्त
पीक : तांदूळ

वाव	१९५१-५२ 1951-52	५५-५६ 55-56	६०-६१ 60-61	६५-६६ 65-66	६८-६९ 68-69	७३-७४ 73-74	७४-७५ 74-75	७५-७६ 75-76
1	2	3	4	5	6	7	8	9
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र	298.54	315.21	341.28	354.70	364.37	382.85	378.88	394.75
(ब) उत्पादन	213.00	275.57	345.74	305.89	397.61	440.51	395.79	487.40
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र	3.7	3.7	3.8	3.7	3.6	3.5	3.6	3.6
(ब) उत्पादन	4.3	4.3	4.0	2.9	3.3	3.7	3.7	4.6

14. Area (Lakh ha.), Average yield (kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State—Concl'd.

Crop : Rice

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
8 All India—						
385.11	400.01	401.96	389.74	401.52	407.06	(a) Area
419.17	526.70	538.29	421.85	536.31	535.93	(b) Production
9 % to all India—						
3.8	3.7	3.7	3.8	3.7	3.7	(a) Area
4.8	4.5	4.1	4.3	4.4	4.5	(b) Production

१५. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : खरीप ज्वारी

वाव 1	१९५१-५२ 1951-52 2	५५-५६ 55-56 3	६०-६१ 60-61 4	६५-६६ 65-66 5	६८-६९ 68-69 6	७३-७४ 73-74 7	७४-७५ 74-75 8	७५-७६ 75-76 9
१ एकूण क्षेत्र ..	†	†	25.49	26.04	25.32	27.63	26.06	27.49
२ संकरित / अधिक उत्पादन देणाऱ्या जातीच्या विधानांचे क्षेत्र ..	..	..	..	..	5.07	5.08	4.33	7.54
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	20.0	18.4	16.6	27.4
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) ..	..	..	864	440	733	467	813	817
५ एकूण उत्पादन ..	..	..	22.02	11.45	18.56	12.89	21.18	22.45
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	..	..	0.08	0.10	0.23	0.26	0.25	0.40
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	..	..	0.3	0.4	0.9	0.9	1.0	1.5
७ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	..	..	..	109.81	113.77	106.67	98.84	102.08
(ब) उत्पादन ..	..	..	..	50.96	62.07	59.52	70.26	69.94
८ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	..	..	..	23.7	22.3	25.9	26.3	26.9
(ब) उत्पादन ..	..	..	..	22.5	29.9	21.6	30.1	32.0

† उपलब्ध नाही.

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

15. Area (Lakh ha.), Average yield (kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Kh. Jowar

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
29.93	30.55	30.19	30.33	29.98	30.48	1 Total area
13.88	17.14	16.62	16.56	17.60	18.53	2 Hybrid/HYV area
46.4	56.10	55.1	54.6	58.7	60.8	3 % 2 to 1
961	1111	1035	1134	943	1074	4 Average yield in kg./ha.
28.76	33.94	31.25	34.40	28.27	32.73	5 Total production
0.56	0.86	0.50	0.47	0.38	0.38	6 Irrigated area
1.9	2.8	1.7	1.5	1.3	1.3	% to total area
						7 All India—
100.85	103.25	101.07	99.37	100.11	103.36	(a) Area
73.58	86.85	81.57	74.47	76.14	84.54	(b) Production
						8 % to all India—
29.7	29.6	29.9	30.5	29.9	29.5	(a) Area
39.0	39.1	38.3	46.2	37.1	38.7	(b) Production

† Not available.

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१६. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : रबी ज्वारी

विव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
१ एकूण क्षेत्र ..	..	†	†	37.36	34.53	33.54	33.25	34.17	33.15
२ संकरित क्षेत्र ..	..	..	..	..	..	0.28	0.32	0.25	0.74
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	..	0.8	1.0	0.7	2.2
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	..	..	541	333	417	460	453	369	
५ एकूण उत्पादन ..	..	..	20.22	11.49	13.98	15.30	15.49	12.22	
६ ओलितांचे क्षेत्र	..	..	2.58	3.06	2.78	2.87	3.47	3.92*	
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	..	..	6.9	8.9	8.3	8.6	10.2	11.8	
७ ओलितांचे क्षेत्रातील उत्पादन	..	..	..	..	..	..	3.06	3.54	
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी.	..	..	..	..	..	..	19.8	29.0	
८ अखिल भारत—									
(अ) क्षेत्र ..	..	..	..	..	66.98	73.54	60.49	63.05	58.84
(ब) उत्पादन ..	..	..	..	..	24.85	35.97	31.45	33.88	25.10
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—									
(अ) क्षेत्र ..	..	..	..	..	51.6	45.6	55.0	54.2	56.3
(ब) उत्पादन ..	..	..	..	..	46.2	38.9	48.6	46.7	48.7

† उपलब्ध नाही.

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

* उन्हाळी ज्वारीचा समावेश आहे.

16. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Rabi Jowar

७६-७७ 76-77 10✓	७७-७८ 77-78 11✓	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
32.90	33.10	35.07	37.91	34.40	35.29	1 Total area
0.58	0.63	0.59	0.77	1.66	1.22	2 Hy. area
1.8	1.9	1.7	2.0	4.8	3.5	3 % 2 to 1
533✓	509✓	502	534	465✓	458✓	4 Average yield in kg./ha.
17.54	16.86	17.59	20.24	16.00	16.18	5 Total Production
3.80	3.87	3.50	3.41	3.37	3.50	6 Irrigated area
11.6✓	11.7✓	10.0✓	9.0✓	9.8✓	9.9✓	% to total area
4.19	3.17	3.15	3.30	3.40	3.24	7 Production from irrigated area
23.9	18.8✓	17.9✓	16.3✓	21.3✓	20.0✓	% to total production
						8 All India—
56.87	59.48	60.18	65.12	55.99	58.22	(a) Area
31.66	31.33	34.06	38.73	28.90	31.17	(b) Production
						9 % to all India—
57.8	55.6	58.3	58.2	61.4	60.6	(a) Area
55.4	53.8	51.6	52.2	55.4	51.9	(b) Production

† Not available.

Note.—Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

* Including Summer Jowar.

१७. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : बाजरी

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१ एकूण क्षेत्र	१७.८२	१७.४२	१६.३५	१८.२८	२०.३४	२२.१५	१८.४४	१८.०८
२ संकरित क्षेत्र ..	..	..	..	..	२.७१	८.२३	६.२४	४.०९
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	१३.३	३७.२	३३.८	२२.६
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	२२२	२५५	२९९	२०२	३१४	३८४	३२०	३१०
५ एकूण उत्पादन ..	३.९५	४.५६	४.८९	३.७०	६.३९	८.५०	५.९२	५.६०
६ ओलिताचे क्षेत्र	०.३५	०.२९	०.३३	०.२८	०.४९	०.७५	०.६८	०.६३
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	२.०	१.७	२.०	१.५	२.४	३.४	३.७	३.५
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन	..	..	..	..	..	..	..	०.३९
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	..	..	..	..	..	..	..	७.०
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	९५.२६	११३.३८	११४.४९	११९.६५	१२८.२७	१३९.३३	११२.८५	११५.७१
(ब) उत्पादन ..	२३.४६	३४.२८	३२.८३	३७.५२	३८.०२	७५.१९	३२.७२	५७.३६
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	१८.७	१५.४	१४.३	१५.३	१५.९	१५.९	१६.३	१५.६
(ब) उत्पादन ..	१६.८	१३.३	१४.९	९.९	१६.८	११.३	१८.१	९.७

17. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Bajra

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
17.30	16.47	15.75	14.28	17.09	17.44	1 Total area
1.95	2.26	2.80	4.11	6.10	6.69	2 Hy. area
11.3	13.7	17.8	28.8	35.7	38.4	3 % 2 to 1
380	368	342	425	445	447	4 Average yield in kg./ha.
6.58	6.06	5.39	6.07	7.60	7.79	5 Total Production
0.68	0.75	0.62	0.58	0.52	0.57	6 Irrigated area
3.9	4.6	3.9	4.1	3.0	3.3	% to total area
0.44	0.45	0.48	0.23	0.55	0.48	7 Production from Irrigated area
6.7	7.4	8.9	3.8	7.2	6.2	% to total production
						8 All India—
107.51	110.35	113.41	105.95	115.71	116.60	(a) Area
58.53	47.30	55.15	40.34	53.43	53.17	(b) Production
						9 % to all India—
16.1	14.9	13.9	13.5	14.8	15.0	(a) Area
11.2	12.8	9.8	15.0	14.2	14.7	(b) Production

Note.—Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

१८. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : गहू

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१ एकूण क्षेत्र ..	6.76	9.32	9.07	8.33	8.39	9.65	9.48	11.69
२ संकरित/म. उ. दे. क्षेत्र ..	..	..	..	..	0.95	3.77	4.03	9.76
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	11.3	39.1	42.5	83.5
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये).	368	429	442	336	492	567	796	1026
५ एकूण उत्पादन ..	2.49	4.00	4.01	2.80	4.13	5.47	7.54	11.99
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	0.98	1.37	1.39	2.05	2.35	2.36	3.71	4.90
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी.	14.5	14.7	15.5	25.1	28.0	24.4	39.1	41.9
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन ..	..	..	..	..	..	..	4.63	7.37
एकूण उत्पादनाची टक्केवारी.	..	..	..	..	..	..	61.4	61.5
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	94.78	123.67	129.17	125.72	149.98	185.83	180.10	204.54
(ब) उत्पादन ..	61.83	87.60	109.97	103.94	186.52	217.77	241.04	288.46
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	7.1	7.5	7.0	6.6	5.3	5.2	5.2	5.7
(ब) उत्पादन ..	4.0	4.6	3.6	2.7	2.2	2.5	3.1	4.1

18. Area (Lakh ha.), Average yield (kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Wheat

१९७६-७७ 1976-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
11.69	11.67	11.87	11.64	10.79	11.28	1 Total area
9.23	9.91	9.36	9.73	8.14	8.77	2 Hy/HYV area
78.9	84.9	78.8	83.6	75.4	77.7	3 % 2 to 1
781	839	802	864	863	877	4 Average yield (kg./ha.)
9.13	9.80	9.51	10.06	9.31	9.89	5 Total Production
5.20	5.40	5.48	5.82	5.77	6.12	6 Irrigated area
44.5	46.3	46.2	50.0	53.5	54.3	% to total area
5.91	5.61	6.33	6.45	7.21	7.15	7 Production from irrigated area
64.7	57.2	66.6	64.1	77.4	72.3	% to total production
						8 All India—
209.22	212.03	222.20	219.64	222.79	223.08	(a) Area
290.01	317.49	349.82	315.64	363.13	378.33	(b) Production
						9 % to All India—
5.6	5.5	5.3	5.3	4.8	5.1	(a) Area
3.1	3.1	2.7	3.2	2.6	2.6	(b) Production

Note. — Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

PRODUCTION
IN LAKH TONNES

1951-52

1955-56

1960-61

1965-66

1968-69

1973-74

1974-75

1975-76

1976-77

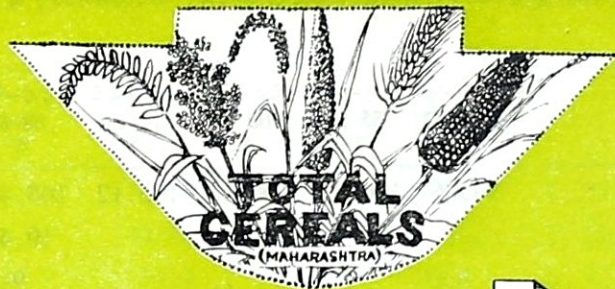
1977-78

1978-79

1979-80

1980-81

1981-82

१९. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : एकूण तृणधान्ये

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1951-52	55-56	60-61	65-66	68-69	73-74	74-75	75-76
	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र ..	94.06	100.91	106.06	105.12	105.47	110.91	106.42	109.31
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र ..	..	..	..	..	10.42	21.42	18.59	27.85
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	9.9	19.3	17.5	25.5
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	438	460	637	383	561	557	638	720
५ एकूण उत्पादन ..	41.17	46.42	67.54	40.28	59.13	61.77	67.90	78.68
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	*	6.21	7.22	8.17	9.17	10.96	11.87	13.99
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी.	..	6.2	6.8	7.8	8.7	9.9	11.2	12.8
७ ओलिताचे क्षेत्रांतील उत्पादन ..	..	..	..	..	..	..	..	..
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी.	..	..	..	..	..	..	..	..
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	782.48	873.44	920.18	923.85	991.66	1031.11	990.51	1037.27
(ब) उत्पादन ..	435.76	558.05	693.14	624.03	835.95	946.57	898.12	1079.95
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	12.0	11.6	11.5	11.4	10.6	10.8	10.7	10.5
(ब) उत्पादन ..	9.4	8.3	9.7	6.5	7.1	6.5	7.6	7.3

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

* उपलब्ध नाही.

19. Area (Lakh ha.), Average yield (kg. / ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Total Cereals

१९७६-७७ 1976-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
111.04	111.14	112.80	114.10	112.32	114.68	1 Total area
34.48	39.41	38.45	40.41	43.53	45.37	2 Hy./HYV area
31.1	35.5	34.1	35.4	38.7	39.6	3 % 2 to 1
772	842	797	817	792	831	4 Average yield (Kg./ha.)
85.72	93.54	89.86	93.24	89.00	95.34	5 Total Production
14.32	15.01	14.82	14.86	14.71	15.27	6 Irrigated area
12.9	13.5	13.1	13.0	13.1	13.3	% to total area
..	15.61	17.57	16.29	18.08	18.99	7 Production from irrigated area
..	16.7	19.6	17.5	20.3	19.9	% to total production
						8 All India—
1013.72	1035.97	1045.73	1021.56	1031.57	1049.48	(a) Area
998.05	1144.35	1192.00	1004.79	1187.02	1217.10	(b) Production
						9 % to All India—
10.9	10.7	10.8	11.2	10.9	10.9	(a) Area
8.6	8.2	7.5	9.3	7.5	7.5	(b) Production

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

† Not Available.

२०. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : तूर

वाव	१९५१-५२ 1951-52	५५-५६ 55-56	६०-६१ 60-61	६५-६६ 65-66	६८-६९ 68-69	७३-७४ 73-74	७४-७५ 74-75	७५-७६ 75-76
I	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र ..	5.66	5.60	5.30	5.64	6.14	6.24	6.14	6.76
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र ..	..	..	..	..	..	..	..	..
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	..	..	..	..
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये).	819	723	883	440	491	517	612	604
५ एकूण उत्पादन ..	4.64	4.05	4.68	2.48	3.01	3.22	3.77	4.08
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	0.04	0.02	0.04	0.03	0.02	0.01	0.02	0.03
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	0.7	0.4	0.7	0.5	0.3	0.2	0.3	0.4
७ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	24.48	22.87	24.33	25.56	25.29	26.46	25.29	26.71
(ब) उत्पादन ..	18.30	18.61	20.66	17.33	18.16	14.08	18.34	20.99
८ अखिल भारताशी टक्केवारी ..								
(अ) क्षेत्र ..	23.1	24.5	21.8	22.1	24.3	23.6	24.3	25.3
(ब) उत्पादन ..	25.4	21.8	22.8	14.3	16.6	22.8	20.6	19.4

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

20. Area (Lakh ha.), Average yield (kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Tur

१९७६-७७ 1976-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
6.38	6.44	6.76	6.63	7.06	7.05	1 Total Area
..	..	..	..	..	..	2 Hy/HYV area
..	..	..	..	..	..	3 % 2 to 1
461	521	591	621	500	591	4 Average yield (kg./ha.)
2.94	3.32	3.99	4.11	3.60	4.27	5 Total Production
0.02	0.02	0.06	0.06	0.05	..	6 Irrigated area
0.3	0.3	0.9	0.9	0.7	..	% to total area
						7 All India—
25.66	26.23	26.62	26.66	28.42	29.82	(a) Area
17.25	19.30	19.14	17.39	19.57	22.40	(b) Production
						8 % to All India—
24.9	24.6	24.6	24.9	24.8	23.6	(a) Area
17.0	17.2	17.2	23.6	18.4	19.1	(b) Production

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

२१. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : हरभरा

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र	4.53	4.94	4.02	3.12	3.55	3.51	4.08	4.46
२ संकरित क्षेत्र	..	..	..	..	..	..	..	..
३ टक्केवारी २ ची १ शी	..	..	..	..	..	..	..	..
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	266	374	334	252	333	367	350	404
५ एकूण उत्पादन	1.20	1.85	1.34	0.79	1.18	1.29	1.44	1.81
६ ओलिताचे क्षेत्र	0.34	0.42	0.38	0.44	0.54	0.54	0.61	0.68
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी. ..	7.5	8.5	9.4	14.1	15.2	15.4	14.9	15.2
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन	..	..	..	..	..	..	0.32	0.46
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी. ..	..	..	..	..	..	..	22.2	25.4
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र	68.35	97.79	92.76	80.15	71.05	77.61	70.42	83.20
(व) उत्पादन	33.87	54.18	62.50	42.24	43.09	40.99	40.15	58.79
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र	6.6	5.1	4.3	3.9	5.0	4.5	5.8	5.3
(व) उत्पादन	3.5	3.4	2.1	1.9	2.7	3.1	3.6	3.0

21. Area (Lakh ha.), Average yield (kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Gram

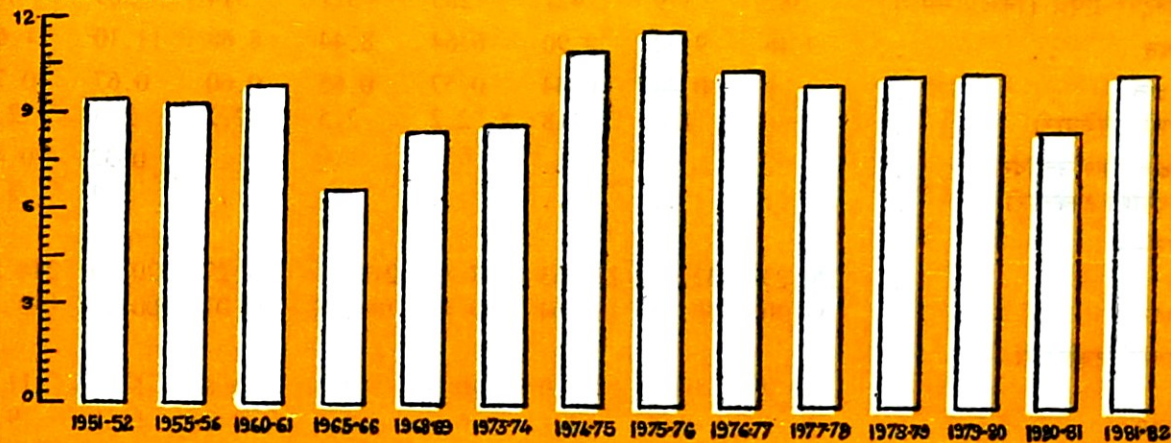
७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
4.21	4.24	4.60	4.53	4.29	4.61	1 Total area
..	..	..	..	..	..	2 Hy. area
..	..	..	..	..	..	3 % 2 to 1
313	309	342	383	350	383	4 Average yield (Kg./ha.)
1.32	1.31	1.57	1.74	1.50	1.77	5 Total production
0.68	0.73	0.70	0.79	0.85	1.05	6 Irrigated area
16.1	17.2	15.2	17.4	19.8	22.8	% to total area
0.32	0.36	0.38	0.44	0.43	0.56	7 Production from irrigated area
24.2	27.5	24.2	25.3	28.7	31.6	% to total production
						8 All India—
79.74	82.53	78.71	68.28	65.84	78.23	(a) Area
54.24	54.09	58.35	32.80	43.28	45.67	(b) Production
						9 % to all India—
5.3	5.1	5.8	6.6	6.5	5.9	(a) Area
2.4	2.4	2.7	5.3	3.5	3.9	(b) Production

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

TOTAL PULSES

(MAHARASHTRA)

PRODUCTION
IN LAKH TONNES

२२. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : एकूण कडधान्ये

वाढ	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1951-52	55-56	60-61	65-66	68-69	73-74	74-75	75-76
	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र	24.76	24.57	23.49	23.30	26.32	27.62	28.56	29.14
२ संकरित/अ. उ. दे. जातींच्या वियाणांचे क्षेत्र	..	..	..	..	..	..	..	..
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	..	..	..	..
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	382	379	421	285	321	314	389	401
५ एकूण उत्पादन ..	9.46	9.32	9.90	6.64	8.44	8.68	11.10	11.68
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	†	0.44	0.44	0.57	0.65	0.60	0.67	0.73
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	..	1.8	1.8	2.2	2.5	2.2	2.3	2.5
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन ..	..	..	..	..	..	..	0.32	0.46
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	..	..	..	..	..	..	2.9	3.9
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	220.23	232.16	235.63	227.18	212.64	234.27	220.24	244.54
(ब) उत्पादन ..	84.20	110.45	127.04	99.44	104.18	100.07	100.14	130.39
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	12.2	10.6	10.0	10.3	12.4	11.8	13.0	11.9
(ब) उत्पादन ..	11.2	8.4	7.8	6.7	8.1	8.7	11.1	9.0

† उपलब्ध नाही.

टीप. — सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

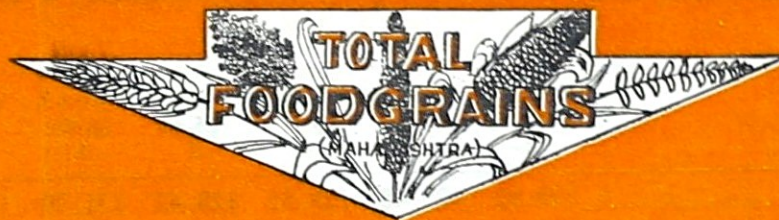
22. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Total Pulses

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
29.06	28.22	28.03	26.66	28.04	27.52	1 Total area
..	..	..	..	..	..	2 Hy./HYV. area
..	..	..	..	..	..	3 % 2 to 1
359	356	369	389	297	377	4 Average yield (kg./ha.)
10.43	10.04	10.34	10.38	8.32	10.39	5 Total production
0.77	0.84	0.78	0.85	0.90	1.05	6 Irrigated area
2.6	3.0	2.8	3.2	3.2	3.8	% to total area
0.32	0.36	0.38	0.44	0.43	0.56	7 Production from irrigated area
3.1	3.6	3.7	4.2	5.2	5.4	% to total production
						8 All India—
229.83	234.97	235.48	217.51	226.33	238.72	a) Area
113.61	119.72	121.70	83.72	111.65	113.51	b) Production
						9 % to All India—
12.6	12.0	11.9	12.3	12.4	11.5	a) Area
9.2	8.4	8.5	12.4	7.5	9.2	b) Production

† Not Available.

Note. — Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

PRODUCTION
IN LAKH TONNES

120

100

80

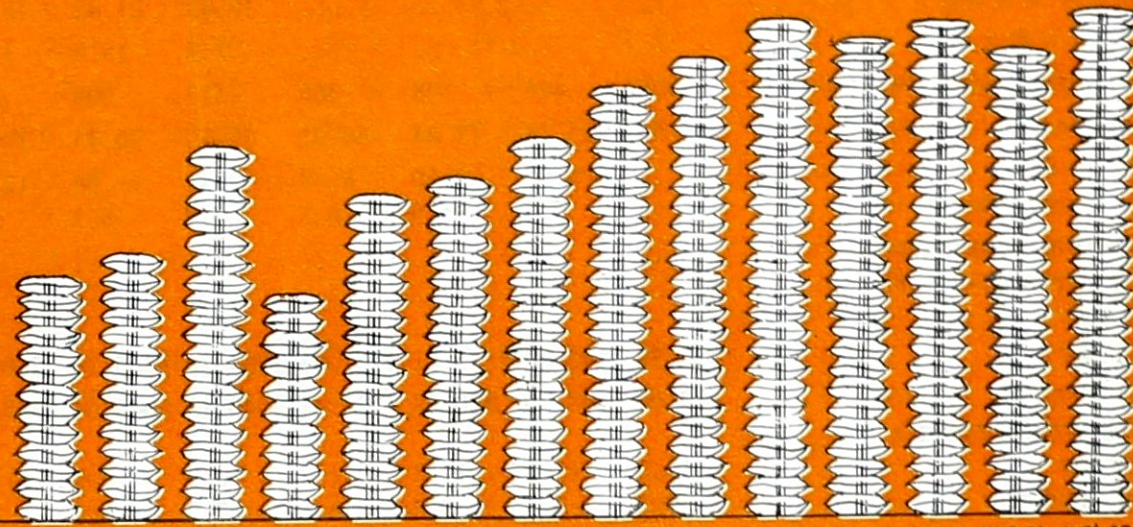
60

40

20

0

1951-52 1955-56 1960-61 1965-66 1968-69 1973-74 1974-75 1975-76 1976-77 1977-78 1978-79 1979-80 1980-81 1981-82

२३. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : एकूण अन्नधान्ये

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1951-52	55-56	60-61	65-66	68-69	73-74	74-75	75-76
	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र ..	118.82	125.48	129.55	128.42	131.79	138.53	134.98	138.45
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र ..	..	..	..	..	10.42	21.42	18.59	27.85
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	7.9	15.5	13.8	20.1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	426	444	598	365	513	509	636	653
५ एकूण उत्पादन ..	50.63	55.74	77.44	46.92	67.57	70.45	79.00	90.36
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	..	6.65	7.66	8.68	9.82	11.56	12.54	14.72
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	..	5.3	5.9	6.8	7.4	8.3	9.3	10.6
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन ..	..	..	..	..	..	..	..	..
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	..	..	..	..	..	..	..	..
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	970.38	1105.60	1155.81	1151.03	1204.30	1265.38	1210.75	1281.81
(ब) उत्पादन ..	519.96	668.50	820.18	723.47	940.13	1046.64	998.26	1210.34
९ अखिल भारताशी टक्केवारी								
(अ) क्षेत्र ..	12.2	11.3	11.2	11.2	10.9	10.9	11.1	10.8
(ब) उत्पादन ..	9.7	8.3	9.4	6.5	7.2	6.7	7.9	7.5

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

23. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Total Foodgrains

१९७६-७७ 1976-77 10/	७७-७८ 77-78 11/	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
140.10	139.36	140.83	140.76	140.36	142.20	1 Total area
34.48	39.41	38.45	40.41	43.53	45.37	2 Hy./HYV. area
24.6	27.3	27.3	28.7	31.0	31.9	3 % 2 to 1
686	743	712	736	693	743	4 Average yield (Kg./ha.)
96.15	103.58	100.20	103.62	97.32	105.73	5 Total Production
15.09	15.84	15.60	15.71	15.61	16.32	6 Irrigated area
10.8	11.4	11.1	11.2	11.1	11.5	% to total area
..	15.97	17.95	16.73	18.51	19.55	7 Production from irrigated area
..	14.7	17.9	16.1	19.0	18.5	% to total Production
						8 All India—
1243.55	1275.15	1281.22	1239.07	1257.90	1288.20	a) Area
1111.67	1264.07	1313.70	1088.51	1298.67	1330.61	b) Production
						9 % to all India—
11.3	10.9	11.0	11.4	11.2	11.0	a) Area
8.6	8.2	7.6	9.5	7.5	7.9	b) Production

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

२४. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : कापूस

विव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1951-52	55-56	60-61	65-66	68-69	73-74	74-75	75-76
	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र ..	22.81	28.35	25.00	27.16	27.16	23.48	24.97	23.07
२ संकरित क्षेत्र ..	..	..	..	..	..	..	..	3.13
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	..	..	..	..	..	..	..	13.6
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (रुई) (किलोग्रॅममध्ये)	89	48	114	66	91	81	116	58
५ कापसाचे उत्पादन (१७० किलोग्रॅमच्या एक लाख गाठी)	11.97	8.01	16.73	10.51	14.50	11.20	17.04	7.80
६ ओलित क्षेत्र ..	0.10	0.13	0.34	0.47	0.66	0.57	0.76	0.67
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	0.4	0.5	1.4	1.7	2.4	2.6	3.0	2.9
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन (लाख गाठी)	†	†	†	†	†	1.03	1.71	0.80
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	..	..	..	..	..	9.2	10.0	10.3
८ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	65.66	80.86	76.10	79.62	75.96	75.74	75.62	73.50
(ब) उत्पादन ..	32.76	41.81	56.04	48.52	54.47	63.09	71.56	59.50
९ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	34.8	35.1	32.8	34.1	35.3	31.0	33.0	31.4
(ब) उत्पादन ..	36.5	19.2	29.8	21.7	25.9	16.8	23.8	13.1

† उपलब्ध नाही.

टीप.—सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

24. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh bales) in Maharashtra State

Crop : Cotton

१९७६-७७ 1976-77 10 ✓	७७-७८ 77-78 11 ✓	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
21.62	22.75	25.08	25.88	26.67	27.10	1 Total area
2.76	2.45	3.04	3.98	3.96	..	2 Hy. area
12.8	10.8	12.1	15.4	14.8	..	3 % 2 to 1
67	93	89	111	81	92	4 Average yield (lint) Kg. ha.
8.47	12.44	13.17	16.95	12.69	14.65	5 Production of cotton (lakh bales of 170 Kg. each)
0.65	0.71	1.03	1.41	1.50	1.41	6 Irrigated area
3.0	3.1	4.1	5.4	5.6	5.2	% to total area
0.92	0.79	1.75	2.01	2.68	1.43	7 Produ. from Irr. area (lakh bales)
10.9	6.3	13.3	11.8	21.1	9.8	% to total production
68.85	78.66	81.19	80.78	..	..	8 All India—
58.39	72.43	79.58	76.98	..	..	a) Area
						b) Production
31.3	28.9	31.0	32.0	..	..	9 % to all India—
14.7	17.2	16.6	22.0	..	..	a) Area
						b) Production

† Not available.

Note.—Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

२५. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (टनामध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : ऊस

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	2	3	4	5	6	7	8	9
१ एकूण क्षेत्र	0.91	0.91	1.55	1.71	2.01	2.15	2.48	2.68
२ कापणीचे क्षेत्र	..	..	..	1.33	1.56	1.75	2.01	2.28
३ सरासरी उत्पन्न गुळाचे (टन/हेक्टर) ..	6.88	7.49	7.46	8.44	9.66	8.85	10.1	9.72
४ सरासरी उत्पन्न ऊसाचे (टन/हेक्टर) ..	..	..	..	83.25	85.40	81.00	93.59	89.99
५ गुळाचे उत्पादन	6.27	6.82	11.56	11.20	15.08	15.44	20.33	22.19
६ ऊसाचे उत्पादन	..	..	..	110.40	133.22	141.33	188.30	205.44
७ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र	19.41	18.47	24.15	28.36	24.61	27.52	28.94	27.62
(ब) उत्पादन	61.63	60.75	111.41	127.69	120.03	144.32	147.22	144.13
८ एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	4.7	5.9	6.4	6.0	8.2	7.9	8.6	9.7
९ (गुळ) उत्पादन	10.2	11.2	10.4	8.8	12.6	10.7	13.8	15.4

25. Area (Lakh ha.), Average yield (tonnes/ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State
Crop : Sugarcane

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
2.98	3.19	2.98	2.74	3.17	3.66	1 Total area
2.49	2.46	2.44	2.22	2.56	2.97	2 Harvested area
9.83	10.5	10.1	9.49	10.0	10.6	3 Average yield (tonnes per ha.) gur
88.89	94.80	92.10	89.28	92.0	96.9	4 Average yield (tonnes/ha.) cane
24.45	27.47	24.64	21.07	25.94	31.52	5 Production of gur
220.97	233.20	224.82	198.19	235.99	287.80	6 Production of cane
						7 All India—
28.66	31.51	31.19	32.20	26.48	..	a) Area
158.47	179.59	160.35	187.78	154.02	..	b) Production
10.4	10.1	9.6	8.5	12.0	..	8 % to all India total Area
15.4	15.3	15.4	11.2	16.8	..	9 (gur) Production

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

२६. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये), व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : भुईमूग

क्र.सं.	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१ एकूण क्षेत्र ..	9.39	10.34	10.83	11.17	9.28	7.58	8.00	8.54
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र ..	..	..	..	..	..	..	..	..
३ टक्केवारी २ वी १ शी ..	..	..	..	..	..	..	..	..
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	579	694	739	473	709	746	737	810
५ एकूण उत्पादन ..	5.44	7.18	8.00	4.73	6.57	5.66	5.90	6.93
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	0.09	0.08	0.13	0.26	0.16	0.18	0.21	0.27
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	0.9	0.8	1.2	2.3	1.7	2.4	2.6	3.2
७ अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	49.17	51.33	64.63	76.98	70.88	70.24	70.63	72.22
(ब) उत्पादन ..	31.92	38.62	48.12	42.63	46.31	59.32	51.11	67.54
८ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	19.1	20.1	16.8	14.5	13.1	10.8	11.3	11.8
(ब) उत्पादन ..	17.0	18.6	16.6	11.1	14.7	9.5	11.5	10.3
उन्हाळी भुईमूग								
९ एकूण क्षेत्र ..	..	..	..	..	..	..	..	..
१० एकूण उत्पादन ..	..	..	..	..	..	..	..	..

26. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Groundnut

७६-७७ 76-77 10 ✓	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
9.05	8.64	7.95	7.23	7.12	6.76	1 Total Area
..	..	..	..	..	..	2 Hy/HYV area
..	..	..	..	..	..	3 % 2 to 1
644	672	602	744	619	643	4 Average yield (kg./ha.)
5.83	5.81	4.78	5.38	4.41	4.35	5 Total production
0.33	0.35	0.39	0.23	0.27	0.31	6 Irrigated area
3.6	4.1	4.9	3.2	3.8	..	% to total area
						7 All India—
70.43	70.28	74.33	72.38	69.05	..	a) Area
52.64	60.87	62.08	57.72	50.20	..	b) Production
						8 % to All India
12.8	12.3	10.5	10.0	10.3	..	a) Area
11.0	9.5	7.5	9.3	8.8	..	b) Production
Summar Groundnut						
..	..	0.19	0.24	1.21	1.48	9 Total Area
..	..	0.27	0.34	1.70	2.60	10 Total Production

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

२७. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : तीळ, जवस, करडई, सूर्यफूल

वाव	१९५१-५२ १९५१-५२	५५-५६ ५५-५६	६०-६१ ६०-६१	६५-६६ ६५-६६	६८-६९ ६८-६९	७३-७४ ७३-७४	७४-७५ ७४-७५	७५-७६ ७५-७६
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	तीळ							
१ एकूण क्षेत्र	१.५२	१.१६	१.२८	१.२६	१.५४	१.४९	१.७४	१.५२
२ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	२०१	२२४	२१९	२१४	२००	१८६	२२५	२०७
३ एकूण उत्पादन	०.३१	०.२६	०.२८	०.२७	०.३१	०.२८	०.३९	०.३१
४ अखिल भारताशी एकूण उत्पादनाची टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र	६.३	५.१	५.९	५.०	६.४	६.२	७.८	७.०
(ब) उत्पादन	६.९	६.६	८.८	६.४	७.५	५.८	९.९	६.५
	जवस							
५ एकूण क्षेत्र	२.१९	२.६०	२.३१	१.८३	२.८७	२.३७	३.०१	२.९९
६ सरासरी उत्पन्न	१९९	२००	२२९	१८०	१७१	१८४	२४२	१९७
७ एकूण उत्पादन	०.४४	०.५२	०.५३	०.३३	०.३२	०.४४	०.७३	०.५९
८ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र	१५.९	१६.४	१२.४	१२.२	१६.८	११.६	१४.५	१४.१
(ब) उत्पादन	१३.२	१५.१	११.७	१३.८	९.१	८.७	१२.९	१२.३

टीप.— सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

27. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State
(Crop : Sesamum, Linseed, Safflower, Sunflower)

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
Sesamum						
1.60	1.62	1.79	2.05	1.91	1.78	1 Total area
194	253	291	235	188	178	2 Average yield (Kg./ha.)
0.31	0.41	0.52	0.48	0.36	0.32	3 Total Production
						4 % to all India—
7.0	6.8	7.3	8.6	7.8	..	a) Area
7.3	7.9	9.6	12.9	8.2	..	b) Production
Linseed						
2.81	2.92	2.81	2.61	2.49	2.53	5 Total Area
204	240	214	223	210	229	6 Average yield
0.57	0.70	0.60	0.58	0.52	0.58	7 Total Production
						8 % to all India—
14.9	14.5	13.4	16.2	14.6	..	a) Area
13.6	13.3	11.2	21.6	12.1	..	b) Production

Note .— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

२७. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)—समाप्त
पीक : तीळ, जवस, करउई, सूर्यफूल

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
1	1951-52	55-56	60-61	65-66	68-69	73-74	74-75	75-76
	2	3	4	5	6	7	8	9
करडई								
९ एकूण क्षेत्र	†	†	3.31	3.00	3.86	4.37	5.03	4.73
१० सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	†	†	†	†	199	357	386	388
११ एकूण उत्पादन	†	†	†	†	0.77	1.56	1.94	1.84
१२ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र	†	†	†	†	66.8	71.1	77.6	70.2
(ब) उत्पादन	†	†	†	†	81.9	81.7	91.5	77.3
सूर्यफूल								
१३ एकूण क्षेत्र	†	†	†	†	†	†	†	†
१४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये)	†	†	†	†	†	†	†	†
१५ एकूण उत्पादन	†	†	†	†	†	†	†	†
१६ अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र	†	†	†	†	†	†	†	†
(ब) उत्पादन	†	†	†	†	†	†	†	†

† उपलब्ध नाही.

टीप—सन १९७८-७९ ते १९८१-८२ चे आंकडे अंतिम अंदाजावर आधारित आहेत.

27. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State—Concl'd.
(Crop : Sesamum, Linseed, Safflower, Sunflower)

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
Safflower						
4.88	4.94	5.14	5.34	5.20	5.42	9 Total area
371	275	329	363	472	598	10 Average yield (Kg./ha.)
1.81	1.36	1.69	1.94	2.46	3.24	11 Total Production
						12 % to all India—
71.4	70.0	73.1	75.4	71.6	..	a) Area
82.3	72.3	80.9	84.0	72.4	..	b) Production
Sunflower						
†	†	†	†	0.63	1.43	13 Total area
†	†	†	†	630	645	14 Average yield (Kg./ha.)
†	†	†	†	0.40	0.92	15 Total Production
						16 % to all India
†	†	†	†	†	†	a) Area
†	†	†	†	†	†	b) Production

† Not available.

Note.— Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

TOTAL OILSEEDS (MAHARASHTRA)

PRODUCTION IN
LAKH TONNES

14
12
10
8
6
4
2
0

1968-69

1973-74

1974-75

1975-76

1976-77

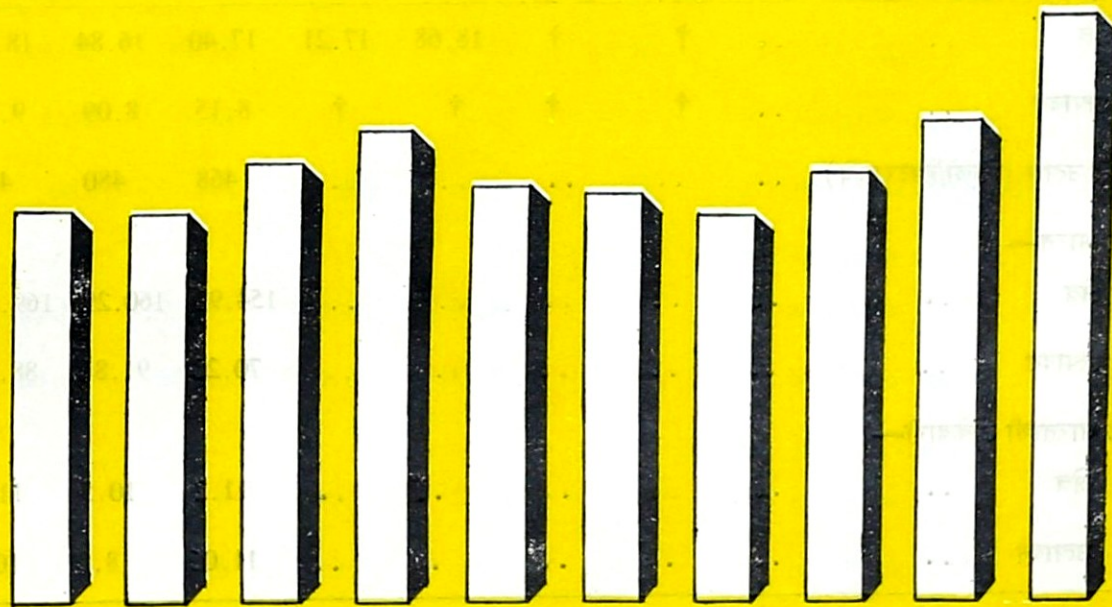
1977-78

1978-79

1979-80

1980-81

1981-82

२८. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनांमध्ये)

पीक : एकूण तेलबिया

वाव	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	१९५१-५२	५५-५६	६०-६१	६५-६६	६८-६९	७३-७४	७४-७५	७५-७६
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१. एकूण क्षेत्र ..	.. †	†	18.68	17.21	17.40	16.84	18.95	18.89
२. एकूण उत्पादन ..	.. †	†	†	†	8.15	8.09	9.15	9.82
३. सरासरी उत्पन्न (किलोहेक्टरमध्ये) ..	..	..	..	..	468	480	483	520
४. अखिल भारत—								
(अ) क्षेत्र ..	..	..	..	..	154.91	160.29	169.07	165.14
(ब) उत्पादन ..	..	..	..	..	70.28	91.81	88.73	102.99
५. अखिल भारताशी टक्केवारी—								
(अ) क्षेत्र ..	..	..	..	..	11.2	10.5	11.2	11.4
(ब) उत्पादन ..	..	..	..	..	11.06	8.8	10.3	9.5

† उपलब्ध नाही.

28. Area (Lakh ha.), Average yield (Kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

Crop : Total Oilseeds

७६-७७ 76-77 10	७७-७८ 77-78 11	७८-७९ 78-79 12	७९-८० 79-80 13	८०-८१ 80-81 14	८१-८२ 81-82 15	Item
19.37	19.11	18.81	18.59	19.67	20.50	1. Total Area
8.67	8.42	8.43	8.93	10.05	12.28	2. Total Production
448	441	448	480	511	599	3. Av. yield in (Kg./ha.)
						4. All India—
160.85	167.02	172.19	164.45	170.59	..	a) Area
81.67	93.37	97.03	84.62	90.95	..	b) Production
						5. % to all India—
12.0	11.4	11.0	11.3	11.5	..	a) Area
10.6	9.1	9.0	10.6	11.0	..	b) Production

† Not available.

Note.—Figures for the years 1978-79 to 1981-82 are provisional.

२९. महाराष्ट्रातील संकरित आणि अधिक उत्पन्न देणाऱ्या जातींची व्याप्ती

(प्रमाण : लाख हेक्टर)

वर्ष	खरीप Kharif					रबी		
	अऊदे भात HYV Paddy	संकरित अऊदे ज्वारी Hy/HYV Jowar	संकरित वाजरी Hy Bajari	संकरित मका Hy. Maize	एकूण खरीप Total Karif	संकरित ज्वारी Hy. Jowar	अऊदे गहू HYV Wheat	संकरित मका Hy. Maize
1	2	3	4	5	6	7	8	9
१९६६-६७	०.६५	०.११	०.११	०.०५	०.९२	०.०३	०.०८	०.०३
१९६७-६८	०.६२	२.१०	१.०४	०.०७	३.८३	०.१८	०.१३	०.०३
१९६८-६९	१.२९	५.०७	२.७१	०.०९	९.१६	०.२८	०.९५	०.०२
१९६९-७०	१.८२	३.०८	३.०३	०.०६	७.९९	०.१९	१.५९	०.०१
१९७०-७१	२.१२	४.८७	४.८१	०.०५	११.८५	०.१३	२.०९	०.०१
१९७१-७२	२.२५	३.२०	१.९८	०.०३	७.४६	०.०९	२.०७	०.०१
१९७२-७३	२.२८	३.३०	२.९६	०.०२	८.५६	०.१२	३.१०	०.०१
१९७३-७४	३.६७	५.०८	८.२३	०.०८	१७.०६	०.३२	३.७७	०.०२
१९७४-७५	३.५२	४.३३	६.२४	०.०८	१४.१७	०.२५	४.०३	०.०३
१९७५-७६	५.०८	७.५४	४.०९	०.१९	१६.९०	०.७४	९.७६	०.०८
१९७६-७७	८.२०	१३.८८	१.९५	०.३३	२४.३६	०.५८	९.२३	०.११
१९७७-७८	८.६८	१७.१४	२.२६	०.३६	२८.४४	०.६३	९.९१	०.११
१९७८-७९	८.३०	१६.६२	२.८०	०.४१	२८.१३	०.५९	९.३६	०.१२
१९७९-८०	८.५८	१६.५६	४.११	०.२८	२९.५३	०.७७	९.७३	०.१५
१९८०-८१	९.१३	१७.६०	६.१०	०.४८	३३.३१	१.६६	८.१४	०.१४
१९८१-८२	९.३२	१८.५३	६.६९	०.३९	३४.९३	१.२२	८.७७	०.१७

29. Coverage under Hybrid and High Yielding Varieties in Maharashtra

(Unit lakh ha.)

Rabi	उन्हाळी			Summer			
एकूण रबी Total Rabi	अउदे भात HYV Paddy	संकरित मका Hy. Maize	संकरित ज्वारी Hy. Jowar	एकूण उन्हाळी Total Summer	एकूण Grand Total	पूर्वोच्चा वषपेक्षा वाढीची टक्केवारी Percentage increase over previous year	Year
10	11	12	13	14	15	16	
0.14	0.01	0.01	..	0.02	1.08	..	1966-67
0.34	0.03	0.03	..	0.06	4.23	291.7	1967-68
1.25	0.01	..	..	0.01	10.42	146.3	1968-69
1.79	0.03	..	..	0.03	9.81	-5.9	1969-70
2.23	0.05	..	..	0.05	14.13	44.0	1970-71
2.17	0.07	..	..	0.07	9.70	-31.4	1971-72
3.23	0.07	..	..	0.07	11.86	22.3	1972-73
4.11	0.25	..	..	0.25	21.42	80.6	1973-74
4.31	0.11	..	..	0.11	18.59	-13.2	1974-75
10.58	0.31	..	0.06	0.37	27.85	49.8	1975-76
9.92	0.19	..	0.01	0.20	34.48	23.8	1976-77
10.65	0.26	..	0.06	0.32	39.41	14.3	1977-78
10.07	0.23	..	0.02	0.25	38.45	-2.4	1978-79
10.65	0.18	..	0.05	0.23	40.41	5.1	1979-80
9.94	0.28	..	..	0.28	43.53	7.7	1980-81
10.16	0.28	..	..	0.28	45.37	4.2	1981-82

३०. महाराष्ट्रातील प्रमुख फळे आणि भाजीपाला क्षेत्र

(क्षेत्र '०००' हेक्टरमध्ये)

वर्ष 1	फळे				
	द्राक्षे Grapes 2	केळी Banana 3	अंबा Mangoes 4	संतरा Sweet orange 5	मोसंबी Mandarin orange 6
१९६०-६१	1	23	12	12	6
१९६१-६२	2	31	12	14	8
१९६२-६३	2	28	12	14	8
१९६३-६४	2	32	12	8	15
१९६४-६५	2	32	12	7	19
१९६५-६६	2	41	13	7	20
१९६६-६७	2	44	15	7	20
१९६७-६८	2	46	14	7	21
१९६८-६९	2	46	15	5	21
१९६९-७०	3	51	15	3	22

30. Area under major fruits and Vegetables in Maharashtra

(Area in '000' hectares)

FRUITS						Year
सोमर ललम Sour lime 7	डुवुव Guava 8	ऑकुतु Chiku 9	कलकु Cashewnut 10	इतर फळे Other fruits 11	एकुण फळे Total fruits 12	
1	4	..	4	6	69	1960-61
1	4	..	7	7	86	1966-67
1	4	..	10	6	85	1967-68
1	4	1	10	4	89	1968-69
2	4	1	12	3	94	1973-74
2	5	1	12	4	107	1974-75
2	5	1	16	5	117	1975-76
2	6	1	16	4	119	1976-77
3	5	1	17	5	120	1977-78
3	5	1	17	5	125	1978-79

३०. महाराष्ट्रातील प्रमुख फळे आणि भाजीपाला क्षेत्र-समाप्त

(क्षेत्र '०००' हेक्टरमध्ये)

वर्ष 1	भाजीपाला			
	बटाटा Potato 13	रताळी Sweet Potato 14	कांदा Onion 15	कोबी Cabbage 16
१९६०-६१	१६	६	२२	२
१९६६-६७	१२	७	३७	२
१९६७-६८	११	६	४०	२
१९६८-६९	१३	७	३७	२
१९७३-७४	८	५	४५	३
१९७४-७५	१०	६	५०	३
१९७५-७६	११	६	४९	३
१९७६-७७	११	६	४४	२
१९७७-७८	१०	६	५३	३
१९७८-७९	११	६	५३	४

30. Area under major fruits and Vegetables in Maharashtra-*Concl'd.*

(Area in ' 000 ' hectares)

VEGETABLES					Year
वांगी Brinjal 17	टोमॅटो Tomato 18	भेंडी Bhendi 19	इतर भाजीपाला Other Veg. 20	एकूण भाजीपाला Total Veg. 21	
9	5	3	15	78	1960-61
12	6	3	17	96	1966-67
12	7	3	21	102	1967-68
12	8	3	19	101	1968-69
15	10	5	21	112	1973-74
14	11	5	23	122	1974-75
12	10	4	24	119	1975-76
14	12	5	22	116	1976-77
14	12	4	25	127	1977-78
16	14	4	28	134	1978-79

३१. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या क्षेत्राचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	१९६१-६२ 1961-62		१९६६-६७ 1966-67		१९६७-६८ 1967-68	
	महाराष्ट्र Mah. State 2	भारत All India 3	महाराष्ट्र Mah. State 4	भारत All India 5	महाराष्ट्र Mah. State 6	भारत All India 7
भात	99.1	93.5	101.8	95.2	100.6	98.4
गहू	108.7	85.5	100.6	80.9	99.2	94.6
खरीप ज्वारी	96.1	..	104.4	..	101.3	..
रबी ज्वारी	113.8	..	105.2	..	104.6	..
एकूण ज्वारी	106.1	98.2	104.8	97.2	103.2	99.1
वाजरी	81.9	90.2	97.9	98.3	98.3	102.9
बाली	106.7	111.6	93.3	95.2	69.2	113.8
मका	61.5	78.7	98.0	88.7	94.1	97.6
रागी	105.7	105.2	105.5	96.7	98.7	95.6
कोद्रा	115.5	..	97.3	..	98.4	..
इतर तृणधान्ये	97.8	98.8	95.7	96.0	103.3	101.7
एकूण तृणधान्ये	100.4	92.8	102.6	93.3	101.4	99.0
हरभरा	115.7	124.1	96.7	103.9	98.8	107.2
तूर	91.2	92.6	97.7	96.2	98.1	101.7

टीप.—निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

31. Comparative Index Numbers of AREA in Maharashtra vis-a-vis All India

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९६८-६९ 1968-69		१९७३-७४ 1973-74		१९७४-७५ 1974-75		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 8	भारत All India 9	महाराष्ट्र Mah. State 10	भारत All India 11	महाराष्ट्र Mah. State 12	भारत All India 13	
99.8	99.8	101.1	103.5	102.0	102.4	Rice
100.6	100.6	115.6	117.0	113.5	113.4	Wheat
100.3	..	109.4	..	103.2	..	Kharif jowar
102.4	..	101.5	..	104.4	..	Rabi jowar
101.5	100.8	105.0	89.9	103.9	87.0	Total jowar
98.7	96.8	107.4	111.9	89.4	90.6	Bajri
115.4	93.0	300.0	89.4	220.0	97.9	Barely
101.8	99.9	117.6	104.9	118.3	101.9	Maize
100.2	88.2	96.4	98.2	97.0	102.5	Ragi
100.0	..	105.4	..	75.9	..	Kodra
96.9	99.3	100.4	95.1	106.2	93.0	Other cereals
100.6	99.5	105.7	103.4	101.5	99.3	Total cereals
101.8	92.3	100.5	100.8	117.0	91.5	Gram
99.8	96.5	101.3	100.0	99.7	92.6	Tur

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३१. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या क्षेत्राचा एकमेकाशी तुलनात्मक निदेशांक-चालू

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अक्षर)

पीक	१९७५-७६ 1975-76		१९७६-७७ 1976-77		१९७७-७८ 1977-78	
	महाराष्ट्र Mah. State 14	भारत All India 15	महाराष्ट्र Mah. State 16	भारत All India 17	महाराष्ट्र Mah. State 18	भारत All India 19
भात	106.4	106.7	110.0	104.1	112.7	108.9
गहू	140.1	128.8	140.0	131.7	145.5	135.1
खरीप ज्वारी	108.9	..	118.5	..	127.2	..
रबी ज्वारी	101.2	..	100.5	..	104.7	..
एकूण ज्वारी	104.6	85.5	108.3	84.8	114.0	87.7
बाजरी	87.7	93.0	83.9	86.4	85.4	89.2
बाली	293.4	95.1	197.8	76.1	293.3	68.0
मका	135.5	103.4	134.8	102.9	148.0	97.5
रामी	99.0	109.4	97.9	103.9	105.4	108.2
कोदरा	74.9	..	78.1	..	96.0	..
इतर तृणधान्ये	100.0	96.9	94.0	97.0	100.0	94.8
एकूण तृणधान्ये	104.2	104.0	105.9	101.6	110.7	104.3
हरभरा	128.0	108.2	120.7	103.7	135.2	103.7
तूर	109.7	100.9	103.7	96.9	107.6	99.2
इतर कडधान्ये	106.8	115.4	110.1	106.7	102.0	110.6

टीप.—निदेशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

31. Comparative Index Number of AREA in Maharashtra State *vis-a-vis* All India—Contd.

(Base : Triennium ending 1969—70)

१९७८-७९ 1978-79		१९७९-८० 1979-80		१९८०-८१ 1980-81		१९८१-८२ 1981-82		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 20	भारत All India 21	महाराष्ट्र Mah. State 22	भारत All India 23	महाराष्ट्र Mah. State 24	भारत All India 25	महाराष्ट्र Mah. State 26	भारत All India 27	
112.6	109.4	111.6	105.4	113.0	..	113.9	..	Rice
142.2	142.5	139.4	138.3	129.3	..	135.1	..	Wheat
119.6	..	120.2	..	118.7	..	120.7	..	Kharif jowar
107.0	..	115.8	..	105.1	..	107.8	..	Rabi jowar
112.5	86.8	117.7	88.4	111.0	..	113.4	..	Total jowar
76.4	91.6	69.3	35.1	82.9	..	84.6	..	Bajri
296.7	62.1	300.0	59.3	296.7	..	286.8	..	Barley
156.1	98.8	161.8	98.6	164.9	..	167.9	..	Maize
104.9	112.6	103.7	107.4	104.3	..	106.0	..	Ragi
87.2	..	84.0	..	85.6	..	81.0	..	Kodra
95.9	91.1	105.6	84.9	100.3	..	98.4	..	Other cereals
107.5	105.6	108.8	102.4	107.1	..	109.3	..	Total cereals
132.0	100.2	129.9	88.8	23.1	..	132.3	..	Gram
109.8	99.4	107.6	100.7	114.7	..	114.6	..	Tur
99.3	114.2	92.4	105.1	99.5	..	94.5	..	Other pulses

Note.—Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३१. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या क्षेत्राचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक-चालू

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	१९६१-६२ 1961-62		१९६६-६७ 1966-67		१९६७-६८ 1967-68	
	महाराष्ट्र	भारत	महाराष्ट्र	भारत	महाराष्ट्र	भारत
	Mah. State	All India	Mah. State	All India	Mah. State	All India
1	2	3	4	5	6	7
इतर कडधान्ये	87.1	103.8	90.2	99.5	92.8	100.6
एकूण कडधान्ये	91.9	109.6	92.8	100.6	94.8	103.0
एकूण अन्नधान्ये	98.7	95.9	100.6	94.7	100.1	99.7
भूईमूग	122.1	95.1	106.6	100.6	100.4	104.1
तीळ	73.0	90.6	90.6	113.4	111.0	107.8
सरसु, मोहरी व जवस	131.0	102.2	97.8	97.0	98.1	104.8
एरंडी	137.8	113.6	108.1	97.5	111.5	106.8
एकूण तेलविया	117.2	98.7	103.3	99.6	101.5	103.3
कापूस	98.1	102.3	95.3	100.8	98.7	102.8
अंबाडी	93.9	134.4	92.1	104.8	98.8	104.4
एकूण तंतुमय	98.0	106.1	95.3	101.8	98.7	104.4
ऊस	79.6	100.5	78.0	94.2	82.0	83.8
तंबाखू	196.7	96.3	112.4	97.6	109.4	97.6
बटाटा	115.2	72.0	99.2	93.3	92.6	98.8
मिरची	99.8	86.5	102.5	101.5	109.0	110.8
एकूण संकीर्ण	93.0	108.7	91.6	110.3	96.2	89.8
एकूण अन्नधान्याशिवाय	103.1	98.9	97.3	100.5	99.3	101.5
सर्व प्रकारच्या वस्तू	99.8	96.6	99.8	96.0	99.9	100.1

टीप.—निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

31. Comparative Index Numbers of AREA in Maharashtra State vis-a-vis All India—Contd.

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९६८-६९ 1968-69		१९७३-७४ 1973-74		१९७४-७५ 1974-75		Crop
महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	
8	9	10	11	12	13	
99.2	99.8	106.6	111.6	109.4	106.8	Other pulses
99.7	96.8	104.6	106.5	108.1	100.1	Total pulses
100.4	98.9	105.5	103.7	102.8	99.2	Total foodgrains
101.4	97.7	82.9	96.8	87.4	97.3	Groundnut
95.3	98.4	92.0	96.9	107.1	90.8	Sesamum
101.1	92.7	126.3	111.7	160.1	118.9	R. & M. Linseed
85.0	95.7	110.0	132.6	189.2	143.2	Castor-seed
100.5	97.2	90.6	102.2	101.1	103.3	Total Oilseed
99.0	97.7	85.6	97.4	91.0	97.2	Cotton
100.6	91.0	99.5	120.5	104.0	103.8	Mesta
99.1	94.5	85.9	98.8	91.3	96.9	Total fibres
101.4	103.7	113.5	114.3	130.8	120.2	Sugarcane
90.3	101.4	100.0	106.4	86.0	87.8	Tobacco
108.8	103.4	69.5	114.6	82.2	123.9	Potato
96.0	93.3	89.8	105.4	90.4	96.0	Chillies
98.7	101.1	100.2	126.6	108.3	105.6	Total Misc.
99.5	97.1	88.3	106.5	95.4	105.7	Total non-foodgrains
100.1	98.5	101.2	104.5	101.0	100.8	All commodities

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३१. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या क्षेत्राचा एकमेकाशी तुलनात्मक निदेशांक—समाप्त
(प्रमाण : वार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	१९७५-७६ 1975-76		१९७६-७७ 1976-77		१९७७-७८ 1977-78	
	महाराष्ट्र Mah. State 14	भारत All India 15	महाराष्ट्र Mah. State 16	भारत All India 17	महाराष्ट्र Mah. State 18	भारत All India 19
एकूण कडधान्ये	110.3	111.2	110.0	104.6	107.6	106.8
एकूण अन्नधान्ये	105.4	105.0	106.7	101.9	110.1	104.5
भुईमूग	93.4	99.5	98.9	97.0	92.7	96.8
तीळ	93.3	88.1	98.6	92.5	107.8	96.8
सरसु, मोहरी व जवस	158.8	107.9	149.8	101.1	150.7	115.8
एरंडी	119.5	90.9	119.5	120.2	121.6	92.1
एकूण तेलविया	103.2	110.6	106.5	97.0	103.4	103.4
कापूस	84.1	94.5	78.8	88.5	84.4	101.1
आंबाडी	115.9	107.1	101.9	114.2	108.1	118.7
एकूण तंतुमय	84.8	93.7	79.3	90.5	84.9	101.9
ऊस	148.4	114.7	161.6	119.0	159.9	130.8
तंबाखू	92.0	84.9	110.2	99.7	89.2	116.3
वटाटा	92.6	131.3	89.2	130.7	92.4	140.3
मिरची	90.2	103.5	90.5	109.3	92.7	110.6
एकूण संकीर्ण	116.8	150.5	123.4	157.1	123.1	154.8
एकूण अन्नधान्याशिवाय	92.6	108.0	90.6	106.8	93.1	112.5
सर्व प्रकारच्या वस्तू	102.2	105.9	102.6	103.2	105.8	106.5

टीप.—निदेशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

31. Comparative Index Numbers of AREA in Maharashtra State *vis-a-vis* All India—*Concl'd.*

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९७८-७९ 1978-79		१९७९-८० 1979-80		१९८०-८१ 1980-81		१९८१-८२ 1981-82		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 20	भारत All India 21	महाराष्ट्र Mah. State 22	भारत All India 23	महाराष्ट्र Mah. State 24	भारत All India 25	महाराष्ट्र Mah. State 26	भारत All India 27	
106.1	107.6	100.9	98.9	106.2	..	104.2	..	Total pulses
107.2	105.7	107.2	101.5	106.9	..	108.3	..	Total foodgrains
87.8	102.4	79.0	99.7	77.8	..	90.2	..	Groundnut
110.4	97.0	126.4	96.8	117.9	..	109.7	..	Sesamum
149.8	114.5	139.3	112.3	132.6	..	134.4	..	R. M. Linseed
127.0	108.3	127.3	106.1	124.8	..	111.5	..	Castorseed
100.1	106.5	94.2	103.3	91.3	..	99.4	..	Total oilseeds
91.4	104.4	94.4	103.8	97.2	..	98.8	..	Cotton
109.9	123.5	107.9	125.1	113.1	..	107.0	..	Mesta
91.8	105.9	94.7	105.1	97.6	..	98.0	..	Total fibres
158.7	128.2	144.3	110.7	166.1	..	193.1	..	Sugarcane
105.8	94.4	118.5	97.2	98.6	..	99.4	..	Tobacco
92.4	170.3	90.1	146.2	90.1	..	105.4	..	Potato
92.9	115.5	92.4	115.6	93.9	..	90.6	..	Chillies
123.2	156.4	116.8	126.4	126.7	..	138.0	..	Total Misc.
96.6	115.4	96.2	108.8	98.0	..	102.1	..	Total non-foodgrains
104.6	108.0	104.4	103.3	104.7	..	106.7	..	All commodities

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३२. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या उत्पादनाचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	वजन Weight		१९६१-६२ 1961-62		१९६६-६७ 1966-67	
	महाराष्ट्र Mah. State 2	भारत All India 3	महाराष्ट्र Mah. State 4	भारत All India 5	महाराष्ट्र Mah. State 6	भारत All India 7
भात	11.52	33.96	110.5	90.8	77.0	77.8
गहू	4.81	12.15	110.0	66.9	94.6	83.2
खरीप ज्वारी	..	..	84.3	..	80.8	..
रबी ज्वारी	..	..	106.4	..	117.2	..
एकूण ज्वारी	21.12	4.86	94.4	80.7	97.4	93.5
वाजरी	5.80	2.83	68.0	75.8	73.3	93.7
वार्ली	0.01	1.34	88.2	110.5	64.7	81.6
मका	0.24	3.06	62.9	73.8	83.5	84.6
रागी	1.19	1.01	107.9	106.0	92.5	86.6
कोद्रा	0.09	..	107.9	..	82.2	..
इतर तृणधान्ये	0.27	0.81	100.3	112.9	88.2	82.0
एकूण तृणधान्ये	45.05	60.05	97.0	84.6	88.5	77.5
हरभरा	1.32	3.58	132.7	110.8	102.4	69.4
तूर	4.46	1.35	114.9	77.7	102.7	63.5
इतर कडधान्ये	4.66	3.14	87.8	105.0	83.1	83.1
एकूण कडधान्ये	10.44	8.07	105.1	103.0	93.9	73.7
एकूण अन्नधान्ये	55.49	68.12	98.5	86.8	89.5	77.1

टीप.— निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल

झाला हे दशविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

32. Comparative Index Numbers of PRODUCTION in Maharashtra vis-à-vis All India

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९६७-६८ 1967-68		१९६८-६९ 1968-69		१९७३-७४ 1973-74		१९७४-७५ 1974-75		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 8	भारत All India 9	महाराष्ट्र Mah. State 10	भारत All India 11	महाराष्ट्र Mah. State 12	भारत All India 13	महाराष्ट्र Mah. State 14	भारत All India 15	
103.4	96.1	96.5	101.1	119.8	112.7	107.2	101.3	Rice
91.6	91.7	107.5	96.9	142.3	120.7	196.3	133.6	Wheat
94.9	..	108.7	..	75.5	..	124.0	..	Kharif jowar
112.0	..	97.5	..	106.7	..	108.0	..	Rabi jowar
102.7	102.0	103.6	99.4	89.7	92.2	116.7	105.5	Total jowar
87.1	108.7	100.5	79.7	133.7	157.6	93.1	68.6	Bajri
62.3	121.7	124.5	84.0	170.6	82.3	205.9	109.0	Barley
103.2	108.3	99.0	96.1	136.4	97.6	124.8	93.2	Maize
106.2	100.0	114.7	87.5	125.6	109.7	112.4	113.1	Ragi
106.3	..	92.5	..	98.5	..	80.2	..	Kodra
103.3	105.2	95.8	99.4	101.7	107.4	129.1	88.1	Other cereals
99.8	97.7	102.0	98.2	110.0	113.2	119.7	106.4	Total cereals
92.4	114.5	115.1	79.2	125.2	78.7	139.7	77.1	Gram
101.6	97.9	100.7	98.6	107.7	89.1	126.0	103.0	Tur
95.4	101.4	99.5	99.2	97.8	103.8	138.1	96.1	Other pulses
97.7	106.7	102.0	90.2	105.4	88.5	133.1	88.8	Total pulses
99.4	98.7	102.0	97.3	109.1	110.3	122.2	104.3	Total foodgrains

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३२. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या उत्पादनाचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक—चालू

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	१९७५-७६ 1975-76		१९७६-७७ 1976-77		१९७७-७८ 1977-78	
	महाराष्ट्र Mah. State 16	भारत All India 17	महाराष्ट्र Mah. State 18	भारत All India 19	महाराष्ट्र Mah. State 20	भारत All India 21
भात	167.3	124.7	145.8	107.2	171.6	134.7
गहू	312.1	159.9	237.6	160.8	250.5	176.0
खरीप ज्वारी	131.4	..	168.4	..	204.2	..
रबी ज्वारी	85.2	..	122.3	..	113.2	..
एकूण ज्वारी	110.3	96.3	147.4	106.6	162.6	122.2
बाजरी	88.1	120.2	103.5	122.6	102.1	99.1
बाली	192.4	111.0	232.0	81.5	382.4	80.4
मका	278.4	118.8	363.9	104.0	345.8	97.7
रागी	119.8	148.0	107.7	108.2	109.7	151.7
कोद्रा	73.6	..	83.5	..	107.9	..
इतर तृणधान्ये	107.4	104.6	125.6	95.2	117.2	112.5
एकूण तृणधान्ये	144.6	128.8	150.8	117.8	165.7	137.3
हरभरा	175.6	112.9	128.1	104.2	143.0	103.9
तूर	136.3	117.9	98.2	96.9	135.8	108.4
इतर कडधान्ये	135.8	116.8	144.8	97.2	115.0	106.9
एकूण कडधान्ये	141.0	115.3	122.8	100.3	127.4	105.8
एकूण अन्नधान्ये	143.9	127.2	145.6	115.7	158.5	133.6

टीप.— निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलाच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

32. Comparative Index Numbers of PRODUCTION in Maharashtra vis-a-vis All India—Contd.

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९७८-७९ 1978-79		१९७९-८० 1979-80		१९८०-८१ 1980-81		१९८१-८२ 1981-82		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 22	भारत All India 23	महाराष्ट्र Mah. State 24	भारत All India 25	महाराष्ट्र Mah. State 26	भारत All India 27	महाराष्ट्र Mah. State 28	भारत All India 29	
161.1	137.5	133.9	107.9	172.8	..	178.3	..	Rice
247.6	196.8	261.8	175.0	242.4	..	257.3	..	Wheat
183.0	..	201.4	..	165.6	..	191.7	..	Kharif jowar
125.5	..	141.1	..	111.6	..	112.8	..	Rabi jowar
155.4	115.8	173.9	114.7	140.9	..	155.7	..	Total jowar
84.9	116.6	95.5	84.5	119.6	..	122.5	..	Bajri
388.2	94.5	396.2	56.2	396.2	..	379.2	..	Barley
391.3	101.4	374.5	91.2	404.5	..	406.4	..	Maize
127.7	169.4	128.7	143.0	133.4	..	145.2	..	Ragi
93.6	..	90.9	..	88.5	..	89.0	..	Kodra
103.3	102.9	124.3	80.4	100.6	..	99.3	..	Other cereals
157.8	143.6	162.4	119.2	158.1	..	168.7	..	Total cereals
153.0	110.0	168.7	63.0	146.1	..	172.1	..	Gram
133.4	106.0	137.4	97.6	120.2	..	142.7	..	Tur
112.0	105.2	106.2	77.4	75.3	..	102.0	..	Other pulses
126.3	107.6	127.4	74.4	103.5	..	128.3	..	Total pulses
151.9	139.3	155.9	113.9	147.8	..	161.1	..	Total foodgrains

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३२. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या उत्पादनाचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक—चालू
(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	वजन Weight		१९६१-६२ 1961-62		१९६६-६७ 1966-67	
	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India
	2	3	4	5	6	7
भुईमूग	9.25	4.82	124.6	91.8	72.2	85.4
तीळ	0.70	0.62	75.1	85.0	92.7	94.8
सरसु, मोहरी व जवस	0.58	1.72	162.4	90.4	107.4	82.2
एरंडी	0.01	0.11	100.0	121.9	83.3	91.5
एकूण तेलविया	10.54	10.96	123.5	89.6	75.5	86.8
कापूस	8.43	3.01	73.5	85.7	82.9	94.1
अंबाडी	0.03	0.15	145.9	166.1	81.6	110.7
एकूण तंतूमय	8.46	4.03	73.8	97.6	82.9	97.3
ऊस	21.64	7.01	81.1	88.7	76.1	78.3
तंबाखू	0.18	1.14	270.8	94.1	143.7	99.4
बटाटा	0.35	1.41	118.9	60.4	67.6	82.1
मिरची	3.34	1.11	95.1	90.4	97.6	96.9
एकूण संकीर्ण	25.51	16.89	84.8	90.1	79.3	81.9
एकूण अन्नधान्याशिवाय	44.51	31.88	91.8	86.9	79.1	88.5
सर्व प्रकारच्या वस्तू	100.00	100.00	95.5	86.8	84.9	80.7

टीप.— निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

32 Comparative Index Numbers of PRODUCTION in Maharashtra vis-a-vis All India—Contd.

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९६७-६८ 1967-68		१९६८-६९ 1968-69		१९७३-७४ 1973-74		१९७४-७५ 1974-75		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 8	भारत All India 9	महाराष्ट्र Mah. State 10	भारत All India 11	महाराष्ट्र Mah. State 12	भारत All India 13	महाराष्ट्र Mah. State 14	भारत All India 15	
102.3	111.0	104.7	89.7	90.1	114.9	93.9	99.1	Groundnut
104.9	101.5	98.5	98.3	87.7	110.3	123.0	89.3	Sesamum
95.9	105.0	97.9	90.2	131.4	114.2	219.5	150.8	R. M. Linseed
100.0	101.0	100.0	96.5	166.7	190.9	334.3	175.3	Castorseed
102.1	105.4	103.9	92.4	92.3	114.5	103.0	114.9	Total oilseeds
99.9	103.2	106.3	97.4	82.1	112.7	125.0	127.8	Cotton
88.8	115.5	109.2	82.1	82.6	132.0	105.6	123.5	Mesta
99.9	108.5	106.3	89.1	82.1	115.4	124.9	119.4	Total fibres
80.1	80.7	106.1	105.7	108.6	118.3	143.1	120.7	Sugarcane
106.2	103.7	75.0	101.5	114.6	129.9	104.2	102.0	Tobacco
83.1	98.7	111.4	110.1	96.9	110.0	112.9	151.1	Potato
110.3	116.9	94.8	92.4	81.3	114.6	90.7	101.7	Chillies
84.3	85.0	104.5	104.2	104.9	121.4	135.5	117.2	Total Misc.
91.5	99.0	104.7	97.4	97.6	117.0	125.8	118.3	Total non-foodgrains
95.9	98.9	103.2	97.3	104.0	112.4	123.8	108.8	All commodities

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३२. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या उत्पादनाचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक-समाप्त

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	१९७५-७६ 1975-76		१९७६-७७ 1976-77		१९७७-७८ 1977-78	
	महाराष्ट्र Mah. State 16	भारत All India 17	महाराष्ट्र Mah. State 18	भारत All India 19	महाराष्ट्र Mah. State 20	भारत All India 21
भूईमूग	110.3	130.9	92.8	102.0	92.1	118.0
तीळ	99.2	109.1	97.9	96.0	139.4	118.4
सरस, मोहरी व जवस	177.5	129.6	174.0	103.8	203.3	110.4
एरंडी	200.0	119.0	516.7	149.1	216.7	180.9
एकूण तेलविया	113.3	123.8	98.0	103.9	101.5	116.5
कापूस	57.2	106.2	62.1	104.2	92.7	129.3
अंबाडी	115.8	127.0	94.5	150.4	101.1	154.4
एकूण तंतूमय	57.4	103.4	62.2	106.3	92.7	125.2
ऊस	156.2	118.2	172.1	130.0	181.8	147.3
तंबाखू	102.1	94.4	152.1	117.8	116.7	138.8
वटाटा	133.7	176.0	112.6	172.2	102.9	195.9
मिरची	89.6	121.3	79.2	96.7	82.4	125.3
एकूण संकीर्ण	146.8	116.9	159.0	131.4	167.2	148.1
एकूण अन्नधान्याशिवाय	121.9	121.3	126.1	118.1	137.5	132.7
सर्व प्रकारच्या वस्तू	134.1	125.3	136.9	116.5	149.2	133.3

टीप.— निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संवधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

32. Comparative Index Numbers of PRODUCTION in Maharashtra vis-a-vis All India—Concl'd.

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९७८-७९ 1978-79		१९७९-८० 1979-80		१९८०-८१ 1980-81		१९८१-८२ 1981-82		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 22	भारत All India 23	महाराष्ट्र Mah. State 24	भारत All India 25	महाराष्ट्र Mah. State 26	भारत All India 27	महाराष्ट्र Mah. State 28	भारत All India 29	
77.3	120.3	85.7	111.8	70.2	..	100.3	..	Groundnut
164.4	117.0	152.5	84.4	113.7	..	100.4	..	Sesamum
881.6	124.5	176.0	95.8	158.3	..	175.4	..	R. M. Linseed
233.3	191.1	250.0	193.8	233.3	..	166.7	..	Castor seed
89.0	121.6	95.2	108.1	78.1	..	104.5	..	Total oilseeds
96.6	142.0	124.3	137.4	93.1	..	107.5	..	Cotton
107.5	160.5	99.3	164.4	110.9	..	105.9	..	Mesta
96.6	139.4	124.2	134.5	93.2	..	107.4	..	Total fibres
173.4	129.1	148.3	109.4	182.6	..	220.8	..	Sugarcane
154.2	127.6	164.6	125.7	141.7	..	152.1	..	Tobacco
104.5	244.0	102.8	200.0	101.8	..	147.7	..	Potato
84.3	130.4	81.9	117.8	85.4	..	82.7	..	Chillies
160.7	131.8	139.1	111.3	168.5	..	201.2	..	Total Misc.
131.5	134.8	125.9	122.1	132.8	..	160.5	..	Total non-foodgrains
142.8	137.9	142.5	116.5	141.1	..	160.8	..	All commodities

Note :— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३३. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या सरासरी उत्पन्नाचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	१९६१-६२ 1961-62		१९६६-६७ 1966-67		१९६७-६८ 1967-68	
	महाराष्ट्र Mah. State 2	भारत All India 3	महाराष्ट्र Mah. State 4	भारत All India 5	महाराष्ट्र Mah. State 6	भारत All India 7
भात	111.5	97.1	75.6	81.7	102.8	97.6
गहू	101.2	78.3	94.0	78.2	92.3	97.1
खरीप ज्वारी	87.7	..	77.4	..	93.7	..
रबी ज्वारी	93.5	..	111.4	..	107.1	..
एकूण ज्वारी	89.0	82.2	92.9	96.2	99.5	102.8
बाजरी	83.0	84.3	74.9	95.6	88.6	106.0
वार्ली	82.7	99.6	69.3	86.1	90.0	107.5
मका	102.3	93.6	85.2	95.2	109.7	110.8
रागी	102.1	100.6	87.7	89.3	107.6	104.4
कोद्रा	93.4	..	84.5	..	108.0	..
इतर तृणधान्ये	102.6	114.3	92.2	85.5	100.0	103.5
एकूण तृणधान्ये	95.9	91.9	86.2	84.0	98.5	99.5
हरभरा	114.7	89.8	105.9	67.2	93.5	107.4
तूर	126.0	83.9	105.1	66.0	103.6	96.2
इतर कडधान्ये	100.8	101.1	92.1	83.6	102.8	100.8
एकूण कडधान्ये	113.6	93.4	99.5	73.2	101.9	103.0
एकूण अन्नधान्ये	99.0	92.1	88.5	82.6	99.1	99.9

टीप.— निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

33. Comparative Index Numbers of AVERAGE YIELD in Maharashtra *vis-a-vis* All India

(Base : triennium ending 1969-70)

१९६८-६९ 1968-69		१९७३-७४ 1973-74		१९७४-७५ 1974-75		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 8	भारत All India 9	महाराष्ट्र Mah. State 10	भारत All India 11	महाराष्ट्र Mah. State 12	भारत All India 13	
96.7	101.3	118.0	108.9	105.1	98.9	Rice
106.9	96.5	123.1	103.3	173.9	117.9	Wheat
108.4	..	69.0	..	120.2	..	Kharif jowar
95.2	..	105.1	..	103.4	..	Rabi jowar
102.1	98.7	85.5	102.6	112.3	121.2	Total jowar
101.8	82.5	124.4	141.2	104.1	75.9	Bajri
107.9	90.8	56.9	92.5	93.6	111.3	Barley
97.2	96.0	115.9	92.9	105.5	91.3	Maize
114.5	99.0	130.3	111.5	115.9	110.1	Ragi
92.5	..	93.5	..	105.7	..	Kodra
98.9	100.1	101.3	112.9	121.6	94.8	Other cereals
101.5	98.7	104.3	107.8	116.8	103.7	Total cereals
113.1	86.3	124.5	78.4	119.4	84.7	Gram
100.9	102.2	106.3	79.0	126.4	107.8	Tur
100.3	99.4	91.8	93.0	126.2	90.0	Other pulses
102.2	94.2	101.9	84.5	125.3	90.7	Total pulses
101.6	98.2	103.9	105.0	118.4	102.2	Total foodgrains

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३३. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या सरासरी उत्पन्नाचा एकमेकांशी तुलनात्मक निर्देशांक—चालू
(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक 1	१९७५-७६ 1975-76		१९७६-७७ 1976-77		१९७७-७८ 1977-78			
	महाराष्ट्र Mah. State 14	भारत All India 15	महाराष्ट्र Mah. State 16	भारत All India 17	महाराष्ट्र Mah. State 18	भारत All India 19		
भात	..	..	157.2	116.9	132.6	103.0	152.3	123.7
गहू	..	..	222.8	124.1	169.6	122.1	172.2	130.3
खरीप ज्वारी	..	..	120.7	..	142.1	..	160.5	..
रबी ज्वारी	..	..	84.2	..	121.7	..	108.1	..
एकूण ज्वारी	..	..	105.4	111.3	136.0	125.7	142.0	139.3
वाजरी	..	..	100.4	129.2	123.3	141.9	119.6	111.1
वार्ली	..	..	65.6	116.7	117.3	107.1	130.4	118.2
मका	..	..	205.5	114.9	269.8	101.1	233.6	100.2
रागी	..	..	121.0	135.3	110.0	104.1	104.1	140.2
कोद्रा	..	..	98.3	..	107.0	..	112.4	..
इतर तृणधान्ये	..	..	107.4	107.9	133.6	98.1	117.2	118.7
एकूण तृणधान्ये	..	..	135.7	118.9	138.7	110.7	146.1	124.9
हरभरा	..	..	137.2	104.3	106.2	100.5	105.8	100.2
तूर	..	..	124.2	116.9	94.8	100.0	126.7	109.3
इतर कडधान्ये	..	..	127.2	101.2	131.5	91.1	112.7	96.7
एकूण कडधान्ये	..	..	127.4	105.0	113.2	96.7	117.5	100.2
एकूण अन्नधान्ये	..	..	134.1	117.2	133.9	109.1	140.9	122.1

टीप.— निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

33. Comparative Index Numbers of AVERAGE YIELD in Maharashtra vis-a-vis All India—Contd.

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९७८-७९ 1978-79		१९७९-८० 1979-80		१९८०-८१ 1980-81		१९८१-८२ 1981-82		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 20	भारत All India 21	महाराष्ट्र Mah. State 22	भारत All India 23	महाराष्ट्र Mah. State 24	भारत All India 25	महाराष्ट्र Mah. State 26	भारत All India 27	
143.1	125.7	119.9	102.4	152.9	..	156.5	..	Rice
174.1	138.1	187.8	126.5	187.5	..	190.4	..	Wheat
153.0	..	167.7	..	139.5	..	158.8	..	Kharif jowar
114.5	..	121.9	..	106.2	..	104.7	..	Rabi jowar
138.1	133.4	147.8	129.8	126.9	..	137.2	..	Total jowar
111.1	127.3	137.9	99.3	144.2	..	144.8	..	Bajri
130.8	120.0	132.0	94.8	133.5	..	132.2	..	Barley
250.7	102.6	231.5	92.5	245.3	..	242.1	..	Maize
121.7	150.4	124.2	133.1	128.0	..	136.9	..	Ragi
107.3	..	108.3	..	103.4	..	109.8	..	Kodra
107.7	113.0	117.7	94.7	100.3	..	101.0	..	Other cereals
142.2	128.6	145.0	110.2	143.9	..	150.5	..	Total cereals
115.9	110.0	129.9	70.9	118.7	..	130.1	..	Gram
121.5	106.5	127.7	96.9	104.8	..	124.6	..	Tur
112.8	92.1	114.9	73.6	75.7	..	107.9	..	Other pulses
117.0	101.9	122.9	76.5	94.9	..	118.9	..	Total pulses
137.6	125.6	141.1	106.6	134.7	..	144.7	..	Total foodgrains

Note.— Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३३. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या सरासरी उत्पन्नाचा एकमेकाशी तुलनात्मक निर्देशांक—चानू
(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	१९६१-६२ 1961-62		१९६६-६७ 1966-67		१९६७-६८ 1967-68	
	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India
1	2	3	4	5	6	7
भुईमूग	102.0	96.7	67.7	85.1	101.9	106.8
तीळ	102.9	93.5	102.3	83.3	94.5	93.8
सरसु, मोहरी व जवस	124.0	88.1	109.8	84.8	97.8	100.4
एरंडी	72.6	107.1	77.1	93.7	89.7	94.5
एकूण तेलविया	103.3	94.8	91.9	88.3	101.1	103.0
कापूस	74.9	83.8	87.0	93.4	101.2	100.4
अंबाडी	155.4	124.1	88.8	06.1	89.9	111.1
एकूण तंतूमय	75.2	90.1	87.0	95.1	101.2	101.8
ऊस	101.9	88.5	97.6	83.4	97.7	96.5
तंबाखू	137.7	97.6	127.8	101.7	97.1	106.2
बटाटा	103.2	84.0	68.1	88.1	89.7	99.9
मिरची	95.3	104.8	92.2	95.8	101.2	105.0
एकूण संकीर्ण	101.5	89.7	96.5	85.6	98.2	99.0
एकूण अन्नधान्याशिवाय	96.8	92.3	93.3	91.0	99.6	101.4
सर्व प्रकारच्या वस्तू	98.0	92.2	90.4	85.3	99.3	100.4

टीप.— निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

33. Comparative Index Numbers of AVERAGE YIELD in Maharashtra vis-a-vis All India—Contd.

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९६८-६९ 1968-69		१९७३-७४ 1973-74		१९७४-७५ 1974-75		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 8	भारत All India 9	महाराष्ट्र Mah. State 10	भारत All India 11	महाराष्ट्र Mah. State 12	भारत All India 13	
103.3	91.9	108.7	118.9	107.4	101.9	Groundnut
103.3	97.6	95.3	113.4	114.8	95.1	Sesamum
96.8	97.3	104.0	102.3	137.1	127.0	R. M. Linseed
117.6	100.6	151.4	143.7	176.7	122.2	Castorseed
102.9	94.9	107.0	110.8	110.9	109.6	Total oilseeds
104.7	99.6	95.9	115.7	137.4	131.4	Cotton
108.5	90.6	83.0	110.0	101.5	119.5	Mesta
107.4	96.7	95.8	115.6	137.2	124.7	Total fibres
104.6	102.2	95.7	103.8	109.4	100.7	Sugarcane
83.1	104.6	114.6	122.0	121.2	116.2	Tobacco
102.4	106.7	139.4	103.1	137.3	122.1	Potato
98.8	99.3	90.6	111.1	100.3	106.2	Chillies
103.7	101.0	95.7	106.5	108.8	101.6	Total Misc.
104.2	98.4	98.1	109.2	113.7	109.5	Total non-foodgrains
102.8	98.3	101.4	106.3	116.2	104.6	All commodities

Note.—Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३३. महाराष्ट्राच्या आणि भारताच्या सरासरी उत्पन्नाचा एकमेकांशी तुलनात्मक निर्देशांक-समाप्त

प्रमाण-त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर

पीक 1	१९७५-७६ 1975-76		१९७६-७७ 1976-77		१९७७-७८ 1977-78			
	महाराष्ट्र Mah. State 14	भारत All India 15	महाराष्ट्र Mah. State 16	भारत All India 17	महाराष्ट्र Mah. State 18	भारत All India 19		
भुईमूग	..	..	118.1	131.6	93.9	105.2	99.4	121.9
तीळ	..	..	106.3	123.8	99.2	103.8	129.3	122.3
सरसु, मोहरी व जवस	..	..	111.8	120.1	116.1	102.7	134.9	95.3
एरंडी	..	..	167.4	130.9	432.5	124.0	178.2	196.4
एकूण तेलबिया	..	..	116.8	120.8	96.3	104.3	104.7	112.7
कापूस	..	..	68.0	112.4	78.8	117.7	109.8	127.9
अंबाडी	..	..	99.9	118.6	92.7	131.7	93.5	130.1
एकूण तंतुमय	..	..	68.2	112.3	78.9	115.6	109.7	121.5
ऊस	..	..	105.2	103.1	106.5	109.2	113.7	112.6
तंबाखू	..	..	111.0	115.9	138.0	118.2	130.8	119.3
बटाटा	..	..	144.4	134.0	126.2	132.1	111.4	139.6
मिरची	..	..	99.3	117.2	87.5	88.5	88.9	113.3
एकूण संकीर्ण	..	..	105.1	102.8	105.3	109.9	111.7	113.1
एकूण अन्नधान्याशिवाय	..	..	102.4	113.3	100.4	109.6	110.2	115.9
सर्व प्रकारच्या वस्तू	..	..	119.2	116.0	117.8	109.3	126.4	120.1

टीप.—निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किंमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

33. Comparative Index Numbers of AVERAGE YIELD in Maharashtra vis-a-vis All India—Concl'd.

(Base : Triennium ending 1969-70)

१९७८-७९ 1978-79		१९७९-८० 1979-80		१९८०-८१ 1980-81		१९८१-८२ 1981-82		Crop
महाराष्ट्र Mah. State 20	भारत All India 21	महाराष्ट्र Mah. State 22	भारत All India 23	महाराष्ट्र Mah. State 24	भारत All India 25	महाराष्ट्र Mah. State 26	भारत All India 27	
88.0	117.5	108.1	112.1	90.2	..	111.2	..	Groundnut
148.9	120.6	120.7	87.2	96.5	..	91.5	..	Sesamum
121.2	108.7	126.4	85.4	119.4	..	130.6	..	R. M. Linseed
183.7	176.5	196.2	182.7	187.0	..	149.5	..	Castorseed
95.9	114.1	111.3	104.2	93.5	..	111.2	..	Total oilseeds
105.7	136.0	131.8	132.4	95.7	..	108.8	..	Cotton
97.8	130.0	92.1	131.4	98.1	..	99.0	..	Mesta
105.7	128.9	131.6	126.1	95.7	..	108.7	..	Total fibres
109.3	100.7	102.8	98.8	109.9	..	114.3	..	Sugarcane
145.7	135.2	138.9	129.3	143.7	..	152.9	..	Tobacco
113.1	143.3	114.1	136.8	113.0	..	140.9	..	Potato
90.7	112.9	88.7	101.9	90.9	..	91.3	..	Chillies
108.0	104.5	101.8	101.0	108.6	..	112.3	..	Total Misc.
105.6	115.8	108.1	110.2	104.4	..	112.3	..	Total non-foodgrains
122.4	122.4	126.0	107.8	120.1	..	128.2	..	All commodities

Note.—Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

३४. महाराष्ट्रातील यंत्रसामग्री व हत्यारे

वर्ष		पंप Pumps		कृषि Tractors
		विजेचे Electric	तेलाचे Diesel	
1		2	3	4
१९६०-६१	..	7100	63747	1427
१९६५-६६	..	37979	146786	3274
१९७१-७२	..	169778	172003	6697
१९७८-७९	..	378009	165827	12348

† उपलब्ध नाही.

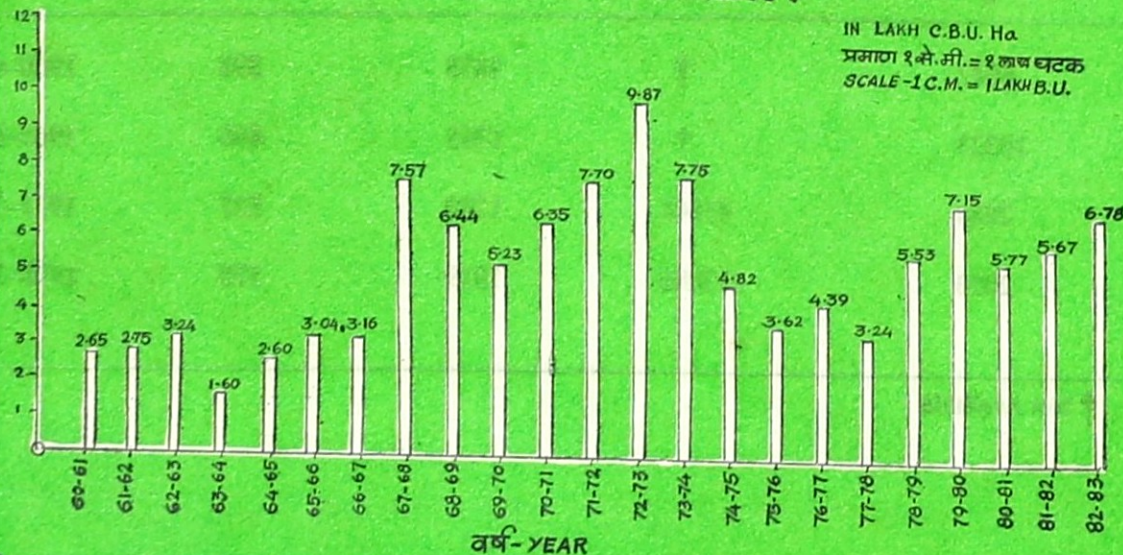
34. Machinery and Implements in Maharashtra

ऊस कापणी यंत्र Sugarcane crushers		रोप संरक्षण साधनसामग्री Plant Protection equipments	नांगर Ploughs		Year
विजेच्या सहाय्याने Power Driver 5	बैलाचे सहाय्याने Bullock Driver 6	7	लाकडी (हजारामध्ये) Wooden in '000' 8	लोखंडी (हजारामध्ये) Iron in '000' 9	
7155	8647	†	1678	398	1960-61
7371	10323	†	1765	466	1965-66
5864	2884	45847	1780	527	1971-72
7467	2023	117086	1919	575	1978-79

† Not Available

मृदु संधारण कार्यक्रम वर्ष निहाय साध्य

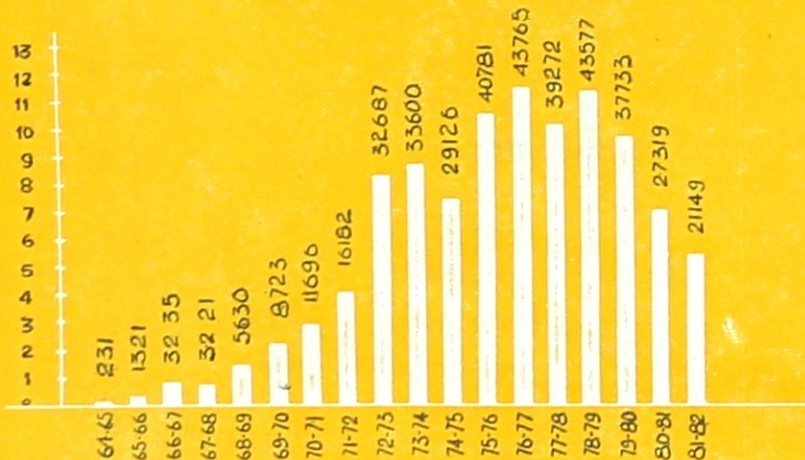
SOIL CONSERVATION PROGRAMME YEARWISE ACHIEVEMENT

३५. मृद संधारण कार्यक्रम-वर्षानिहाय साध्य
35. Soil Conservation Programme Yearwise Achievement

वर्ष Year	साध्य एकात्मिक मृद संधारण घटकात (लाख हेक्टर) Achievement in Converted Bunding Units (lakh ha.)	वर्ष Year	साध्य एकात्मिक मृद संधारण घटकात (लाख हेक्टर) Achievement in Converted Bunding Units (lakh ha.)
1960-61	2.65	1972-73	9.87
1961-62	2.75	1973-74	7.79
1962-63	3.24	1974-75	4.82
1963-64	1.60	1975-76	3.62
1964-65	2.60	1976-77	4.39
1965-66	3.04	1977-78	3.24
1966-67	3.16	1978-79	5.53
1967-68	7.57	1979-80	7.15
1968-69	6.44	1980-81	5.77
1969-70	5.23	1981-82	5.67
1970-71	6.35	1982-83	6.78
1971-72	7.70		

भू-विकास कार्यक्रम
 नॉन-कडा प्रकल्पातील वर्षवार साध्य
LAND DEVELOPMENT PROGRAMME
YEARWISE ACHIEVEMENT IN NON-CADA PROJECT

SCALE - 1 cm = 4000 ha

प्रमाण:- १ सें.मी. = ४००० हे.

१) एकूण क्षेत्र:- ६,४०,७१४ हेक्टर

1) TOTAL C.C.A: 6,40,714 ha

२) क्रमांक १ पैकी उपलब्ध क्षेत्र: ५,६७,०००

2) AVAILABLE C.C.A: 5,67,000 ha

३) मार्च १९८२ पर्यंत झालेले साध्य: ३,९९,२४८ हे

3) TOTAL ACHIEVEMENT UPTO MARCH 1982: 3,99,248 ha

साध्य हे भू-विकास घटकामध्ये आहे. यामध्ये शेतचाऱ्या, शेतघर, ढाकीये बांध, सांखे, पक्के बांधकाम व जमीन सपाटीकरण यांचा समावेश आहे.

THE ACHIEVEMENT IS IN S.D.U.S.

THE ACHIEVEMENT INCLUDES FIELD CHANNELS, FIELD DRAINS, GRADED BUNDS, OUTLETS, MASONARY WORK AND LAND GRADING SHAPING WORK

३६. आयाकट विकासाचा भू-विकास कार्यक्रम

वर्षवार साध्य

36. Land Development Programme under Ayacut Development
Yearwise Achievement

वर्ष Year	साध्य हेक्टरमध्ये Achievement in ha.	वाव	Area in hectares	Item
1964-65	231	१. एकूण समावेश क्षेत्र हेक्टरमध्ये	6,40,715	1. Total CCA ha.
1965-66	1321			
1966-67	3235	२. कामाकरिता उपलब्ध क्षेत्र	5,67,000	2. Available cost
1967-68	3221	अ. क्र. १ पैकी		out of Sr. No. 1
1968-69	5630			
1969-70	8723	३. एकूण साध्य हेक्टर	3,99,248	3. Total Achieve- ment ha.
1970-71	11696			
1971-72	16182			
1972-73	32687			
1973-74	33600			
1974-75	29126			
1975-76	40781			
1976-77	43765			
1977-78	39272			
1978-79	43577			
1979-80	37733			
1980-81	27319			
1981-82	21149			
Total..	399248			

PRINTED AT THE GOVERNMENT PRESS, KOLHAPUR.